

باسمه تعالی

مقدمه:

با سلام و آرزوی موفقیت برای شما متقاضیان در گزینش آزمون سراسری و با این امید که داوطلبانی که مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، انتخاب رشته آگاهانه و صحیح انجام دهند تا در آینده بتوانند در سنگرهای علم و ایمان، پاسداری شایسته برای حفاظت از حریم اسلام و تداوم بخش دست‌آورد‌های انقلاب اسلامی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی باشند، نظر داوطلبان گرامی را به نکات مندرج در این دفترچه راهنما معطوف می‌دارد.

نکاتی چند راجع به انتخاب رشته:

- داوطلبانی می‌توانند رشته‌های تحصیلی دوره‌های مختلف (اعم از متمرکز و نیمه‌متمرکز) دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی را انتخاب نمایند که بر اساس کارنامه نتیجه اولیه، مجاز به انتخاب رشته در دوره مورد نظر شده باشند.
 - آن دسته از داوطلبانی که در دو گروه و یا سه گروه آزمایشی شرکت نموده و بر اساس کارنامه نتیجه اولیه در دو گروه و یا هر سه گروه آزمایشی مربوط مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، لازم است کلیه کدرشته‌های مورد علاقه خود را از هر یک از گروه‌های آزمایشی مربوط از طریق اینترنت منحصراً در یک فرم انتخاب رشته از اولویت ۱ تا ۱۰۰ وارد نمایند.
 - با توجه به اینکه گزینش داوطلبان در کدرشته‌های انتخابی بر اساس نمره کل اکتسابی در زیرگروه‌ها و سایر ضوابط و شرایط صورت می‌پذیرد، لذا اولویت کدرشته‌های انتخابی در فرم انتخاب رشته‌های تحصیلی صرفاً تقدم ترتیب علاقه داوطلب را به ادامه تحصیل در هر یک از رشته محل‌های انتخابی وی تعیین می‌کند و تأثیر دیگری در پذیرفته شدن وی ندارد.
- نظر به اینکه پذیرفته‌شدگان دوره‌های روزانه (اعم از رشته‌های تحصیلی متمرکز و یا نیمه‌متمرکز) آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ حتی با انصراف قطعی از تحصیل، حق ثبت نام و شرکت در آزمون سال ۱۳۸۹ را نخواهند داشت، لذا به داوطلبان اکیداً توصیه می‌شود که در انتخاب رشته به این امر توجه داشته باشند.

جدول زمان بندی انتخاب رشته تا اعلام نتایج آزمون سراسری سال ۱۳۸۸

تاریخ	موضوع
دهه اول مردادماه ۱۳۸۸	اعلام اسامی معرفی‌شدگان چند برابر ظرفیت رشته‌های تحصیلی دارای شرایط خاص
نیمه دوم مردادماه ۱۳۸۸	انتخاب رشته از طریق سایت اینترنتی سازمان
نیمه دوم شهریورماه ۱۳۸۸	اعلام نتایج نهایی آزمون
دهه اول مهرماه ۱۳۸۸	اعلام اسامی معرفی‌شدگان چند برابر ظرفیت رشته‌های نیمه‌متمرکز
نیمه دوم مهرماه ۱۳۸۸	استقرار کارنامه نهایی آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ بر روی سایت سازمان
نیمه دوم مهرماه ۱۳۸۸	انتشار احتمالی اطلاعیه تکمیل ظرفیت برخی از رشته‌های تحصیلی آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ (در صورت درخواست دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی)

توصیه‌های مهم:

- ۱- مطالب این دفترچه و دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ و همچنین راهنمای شرکت در آزمون که به همراه کارت ورود به جلسه از طریق سایت اینترنتی این سازمان به شما ارائه گردیده و اطلاعیه‌های مندرج در هفته‌نامه بیک سنجش و سایت اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور را به طور دقیق مطالعه کنید و به ضوابط و شرایط توجه داشته باشید.
- ۲- قبل از مراجعه به سایت سازمان، فرم پیش‌نویس انتخاب رشته را تکمیل و عناوین رشته و دانشگاه‌هایی را که انتخاب کرده‌اید به صورت دقیق نوشته و از صحت آنها اطمینان یابید.
- تبصره: با توجه به زمان محدود تعریف شده در برنامه انتخاب رشته برای هر داوطلب تهیه پیش‌نویس، به انتخاب رشته دقیق و با سرعت بالا کمک می‌کند.
- ۳- کلیه مراحل انتخاب رشته را که با عنوان گام در برنامه انتخاب رشته تعریف شده با دقت و به صورت کامل طی کنید و به تذکرات و خطاهایی که می‌دهد، توجه کرده و آنها را رفع نمایید.
- ۴- در صورتی که اطلاعات شما بصورت کامل دریافت شده باشد، سیستم یک رسید ۱۵ حرفی (کد رهگیری) به عنوان رسید دریافت انتخاب رشته به شما ارائه می‌دهد. این رسید پس از انجام کامل مراحل و ارسال اطلاعات، در یک صفحه مجزا ارائه می‌شود و تا زمانی که این رسید به شما ارائه نشده، انتخاب رشته شما پایان نیافته است.
- ۵- توجه داشته باشید فقط یکبار اجازه انتخاب رشته به هر داوطلب داده می‌شود. در صورت انتخاب رشته و دریافت رسید ۱۵ حرفی به هیچ عنوان اجازه تصحیح و یا انتخاب رشته مجدد را ندارید. پس در انتخاب رشته نهایت دقت را به کار برید.
- ۶- پس از دریافت رسید از بخش مشاهده اطلاعات، حتماً از فهرست کدرشته‌های انتخابی خود در فرم انتخاب رشته اینترنتی که بالای آن رسید ۱۵ حرفی و شماره نسخه چاپی درج گردیده است، یک نسخه چاپی تهیه کرده و آن را تا زمان اعلام نتایج نهایی نزد خود نگهداری نمایید.
- ۷- در انتخاب رشته بر اساس وضعیت مجاز به انتخاب رشته بودن کارنامه اولیه خود اقدام کنید و انتخاب رشته از گروه‌های آزمایشی و دوره‌هایی که اجازه انتخاب رشته به شما داده نشده، خودداری نمایید. بدیهی است که انتخاب رشته از گروه‌های آزمایشی و دوره‌هایی که بر اساس کارنامه اولیه اجازه انتخاب رشته از آنها را ندارید، باطل است.

فصل اول

توضیحات و شرایط و ضوابط کلی پذیرش دانشجو و نحوه انتخاب رشته

مطالعه مطالب این فصل برای داوطلبان همه گروه‌های آزمایشی که مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، الزامی است.

۱- شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو:

۱-۱) شرایط عمومی و اختصاصی:

- داوطلبان باید واجد شرایط عمومی و اختصاصی مندرج در دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ باشند.
- داوطلبان مرد از نظر مقررات وظیفه عمومی که در دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ درج شده، نباید معنی داشته باشند.
- کلیه برادران فارغ التحصیل دوره‌های کاردانی (فوق دیپلم) دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و یا کاردانی پیوسته آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای حداکثر تا تاریخ ۱۳۸۸/۶/۲۱ رشته‌های تحصیلی گروه فنی و مهندسی و برخی از رشته‌های گروه‌های علوم پایه و کشاورزی که در مهلت شش ماهه بعد از اتمام تحصیل و قبل از اعزام به خدمت در آزمون سراسری سال جاری ثبت نام و شرکت نموده‌اند، در صورت پذیرفته شدن در رشته‌های تحصیلی گروه آزمایشی ذریعته در مقطع بالاتر از کاردانی و با احتساب تعدادی از واحدهای دوره کاردانی (فوق دیپلم) در دوره بالاتر به نحوی که حداکثر طول مدت تحصیل آنان از کاردانی به مقطع بالاتر ۲ سال کمتر از طول مدت تحصیل طبق ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در همان دوره تحصیلی باشد، قبولی آنان از نظر نظام وظیفه بلامانع خواهد بود. در غیر این صورت قبولی آنان «کان لم یکن» تلقی گردیده و برابر ضوابط آزمون‌های سراسری حق شرکت در آزمون سال آینده را نیز ندارند.

۱-۲) شرایط پذیرش دانشجو:

داوطلبانی می‌توانند در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ پذیرش شوند که:

- در آزمون مذکور شرکت کرده و بر اساس کارنامه اولیه مجاز به انتخاب رشته شده باشند.
- واجد شرایط عمومی و اختصاصی آزمون بوده و از نظر مقررات وظیفه عمومی معنی نداشته باشند.
- دارا بودن یکی از مدارک تحصیلی معتبر به شرح زیر:
 - دیپلم کامل متوسطه برای داوطلبان نظام قدیم آموزش متوسطه.
 - مدرک پیش‌دانشگاهی برای داوطلبان نظام جدید آموزش متوسطه و یا اخذ آن حداکثر تا پایان شهریور ۱۳۸۸.
 - مدرک کاردانی (فوق دیپلم) برای داوطلبان دارای دیپلم فنی و حرفه‌ای یا کاردانش که فاقد مدرک پیش‌دانشگاهی می‌باشند.
- در صورتی که داوطلبی یکی از شرایط فوق را نداشته باشد، حتی در صورت انتخاب رشته و قرار گرفتن در ردیف قبول شدگان نهایی این آزمون، قبولی آنها «کان لم یکن» تلقی می‌شود و دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی از پذیرش آنان معذور خواهند بود. لذا به داوطلبانی که شرایط مورد نظر را ندارند و با احتمال می‌دهند تا تاریخ مقرر مدارک فوق را کسب نمایند، حتی در صورتی که مجاز به انتخاب رشته شده‌اند، تأکید می‌شود که به هیچ وجه فرم انتخاب رشته خود را تکمیل نکنند.

۱-۳) سهمیه‌ها:

بر اساس ضوابط و مصوبات مربوطه و نیز با عنایت به دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۸۸، داوطلبان با توجه به شرایط خود می‌توانستند متقاضی یکی از سهمیه‌های زیر شوند. توضیحات مربوط به هر یک از سهمیه‌ها، در دفترچه فوق‌الذکر درج گردیده است.

سهمیه مناطق: شرکت کنندگان متقاضی سهمیه مناطق با توجه به ملاک‌های زیر جزو یکی از مناطق ۲، ۱ و ۳ محسوب گردیده و در کارنامه اولیه آنان لحاظ گردیده است.

الف) برای داوطلبان نظام قدیم آموزش متوسطه، بخش محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دبیرستان یا هنرستان.
ب) برای داوطلبان نظام جدید آموزش متوسطه (اعم از ترمی واحدی و سالی واحدی)، بخش محل اخذ مدرک تحصیلی دو سال آخر دبیرستان و دوره پیش‌دانشگاهی.

ج) در صورتی که بخش محل اخذ مدرک تحصیلی داوطلبان سهمیه مناطق متفاوت باشد، سهمیه داوطلب براساس بخش محل اخذ مدرک تحصیلی منطبقه مرفه تر (حتی یک سال از سه سال) تعیین می‌شود.

د) فارغ التحصیلان دوره‌های کاردانی (فوق دیپلم)، پیوسته آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای، بر اساس بخش محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دوره دبیرستان و یا هنرستان (سال اول، دوم و سوم دبیرستان و یا هنرستان)، جزو یکی از سهمیه‌های مناطق ۲، ۱ و ۳ محسوب می‌شوند.

ه) داوطلبانی که دو سال آخر تحصیل خود را در خارج از کشور گذرانده‌اند، جزو منطقه ۳ تلقی می‌شوند.

و) کلیه داوطلبان معلول (نابینا، ناشنوا، نیمه بینا، نیمه شنوا و معلولین جسمی حرکتی) جزو سهمیه منطقه ۳ محسوب می‌شوند.

سهمیه شاهد و ایثارگر: سهمیه شاهد و ایثارگر شامل جانبازان انقلاب اسلامی، شاهد، رزمندگان، آزادگان و سهمیه خانواده شهدا می‌شود که توضیحات در خصوص این سهمیه‌ها در دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۸۸، درج گردیده است.

۱-۳-۱) توضیحات مهم:

- جانبازان (با جانبازی ۲۵ تا ۶۹ درصد)، همسران (شهدا، مفقودین، آزادگان، جانبازان با جانبازی ۵۰ درصد به بالا) و آزادگان جزو سهمیه رزمندگان محسوب و تابع ضوابط مربوط به این سهمیه می‌باشند.

- کلیه داوطلبان مشمول سهمیه شاهد و رزمنده، فقط یکبار می‌توانند با استفاده از سهمیه مورد نظر در رشته‌های تحصیلی دوره روزانه آزمون سراسری پذیرفته شوند و حتی در صورتی که در رشته قبولی ثبت نام کرده یا نکرده باشند، حق استفاده مجدد از سهمیه مذکور را در آزمون سراسری نخواهند داشت.

(برای داوطلبان شاهد از سال ۷۶ به بعد و رزمنده از سال ۶۸ به بعد) در صورت پذیرفته شدن در دوره‌هایی به غیر از دوره روزانه و در صورت انصراف از رشته قبولی می‌توانند مجدداً فقط یکبار دیگر در آزمون سراسری از سهمیه استفاده نمایند.

- داوطلبان واجد شرایط استفاده از تسهیلات مربوط به فرزند و یا همسر جانباز ۲۵ تا ۴۹ درصد در صورتیکه مجاز به انتخاب رشته گردند، لازم است پس از دریافت کد ۱۲ رقمی از سایت ایثار، به نشانی: www.isaaf.ir در زمان تکمیل فرم انتخاب رشته اینترنتی بند مربوط به فرزند و یا همسر جانباز ۲۵ الی ۴۹ درصد را علامت‌گذاری نموده و کد رهگیری ۱۲ رقمی را در محل مربوط در سایت درج نمایند.

۱-۳-۲) سایر سهمیه‌ها (تسهیلات):

– سهمیه مناطق محروم: حداقل ۴۰ درصد از ظرفیت هر یک از کدرشته‌های ناحیه‌ای، قطعی و کشوری دوره روزانه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی واقع در استان‌های ایلام، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، سیستان و بلوچستان، کردستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان و هرمزگان به داوطلبان بومی استان‌های فوق تخصیص می‌یابد.

– سهمیه داوطلبان شهرستان‌های بیم، زرنده، دورود و بروجرد: داوطلبان بومی شهرستان‌های بیم، زرنده، دورود و بروجرد به شرط داشتن ۳ سال محل سکونت در این شهرستان‌ها یا یکی از بخش‌های تابعه و یا فوت پدر یا مادر در زمان وقوع زلزله، می‌توانند کدرشته‌های اختصاصی این شهرستان‌ها را از بخش‌های مربوط در این دفترچه انتخاب نمایند. بدیهی است در صورت پذیرفته شدن در این کدرشته‌ها، داوطلبان می‌بایست گواهی مربوطه را در زمان ثبت‌نام به مؤسسه قبولی خود ارائه نمایند در غیر این صورت قبولی آنها لغو می‌گردد.

– سهمیه داوطلبان شهرستان‌های جنوب استان کرمان (جیرفت، عنبرآباد، کهنوج، رودبار، قلعه گنج و منوجان) و بخش یسارگرد در استان هرمزگان: بر اساس مصوبه شصتین جلسه کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی آزمون سراسری، داوطلبان بومی شهرستان‌های مذکور که سه سال آخر تحصیلات دوره متوسطه آنان (سال دوم، سوم و پیش‌دانشگاهی) در این شهرستان‌ها یا یکی از بخش‌های تابعه بوده، می‌توانند کدرشته‌های اختصاصی این شهرستان‌ها را از بخش‌های مربوط در این دفترچه انتخاب نمایند. بدیهی است در صورت پذیرفته شدن در این کدرشته‌ها، داوطلبان می‌بایست گواهی مربوطه را در زمان ثبت‌نام به مؤسسه قبولی خود ارائه نمایند، در غیر این صورت قبولی آنها لغو می‌گردد. ضمناً پذیرفته‌شدگان مشمول تسهیلات این طرح باید متعهد شوند که به مدت دو برابر مدت تحصیل در مناطق محروم استان خود خدمت نمایند.

– سهمیه بهیاران: طبق مصوبه ۳۷ جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی مورخ ۱۳۸۷/۵/۶ حداکثر ۱۰٪ ظرفیت هر یک از رشته‌محل‌های پرستاری در کلیه استان‌های کشور (بر حسب میزان تقاضایان هر کدرشته محل) به بهیاران واجد شرایط اختصاصی می‌یابد. سهمیه بهیاران در رشته پرستاری در منطقه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی محل اشتغال متقاضیان معتبر می‌باشد، بدیهی است تعریف استان بومی، استان محل خدمت بهیار می‌باشد. لذا دارندگان دیپلم بهیاری مورد تأیید وزارت آموزش و پرورش که بند ۳۷ تقاضانامه ثبت‌نامی را علامت‌گذاری نموده‌اند و بر اساس اطلاعیه فروردین ماه این سازمان در آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ ثبت‌نام و در آزمون شرکت کرده‌اند، چنانچه مجاز به انتخاب رشته شده باشند، در صورت انتخاب رشته‌های پرستاری با نمره کل حاصل از نمرات دروس عمومی و تخصصی گروه آزمایشی علوم تجربی و احتساب نمره درس تخصصی بهیاری گزینش می‌شوند. ضمناً گزینش این داوطلبان برای سایر رشته‌ها، با نمره کل بدون احتساب دروس تخصصی بهیاری می‌باشد.

– سهمیه آموزگاران: حدود ۸۰ درصد از ظرفیت رشته راهنمایی و مشاوره به سهمیه آموزگاران وزارت آموزش و پرورش اختصاص می‌یابد.

– سهمیه کارمندان: حدود ۱۰ درصد از ظرفیت رشته‌های نوبت دوم (شبانه) به کارمندان رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش و پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌یابد.

– در رشته‌های گروه آموزش علوم پزشکی حدود ۲۰٪ از ظرفیت پذیرش رشته‌های نوبت دوم (شبانه) در هر رشته به کارکنان دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی استان اختصاص می‌یابد که یا دارای شرایط بومی باشند و یا دارای حداقل سه سال سابقه یکی از انواع استخدام در همان استان را داشته باشند.

تبصره ۱- حداکثر سن برای سهمیه کارکنان رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی وابسته به این وزارت، ۳۵ سال تمام به هنگام ثبت‌نام خواهد بود.

تبصره ۲- با توجه به مصوبه جلسه ۱۲۷ مورخ ۱۳۸۷/۲/۸ شورای دبیران شورای عالی برنامه‌ریزی علوم پزشکی، کارکنان دانشگاه‌ها و دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی برای شرکت در آزمون دوره‌های شبانه، محدودیتی از لحاظ سن ندارند.

تبصره ۳- اعطای مأموریت آموزشی به کارکنان پذیرفته شده در دوره نوبت دوم (شبانه) و پرداخت شهریه و یا پرداخت هرگونه کمک هزینه تحصیلی ممنوع است.

تبصره ۴- مسئولیت رعایت شرط سنی و انتخاب رشته با توجه به ضوابط بومی به عهده شخص داوطلب بوده و در صورت پذیرفته شدن و به هنگام ثبت‌نام در دانشگاه باید مدارک مربوط را ارائه در غیر اینصورت قبولی وی «کان لم یکن» تلقی می‌گردد.

– سهمیه دیپلمه‌های کشاورزی: در رشته‌های تکنولوژی ماشین‌های کشاورزی و تکنولوژی آبیاری (در گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی) و رشته‌های کاردانی کشاورزی (در گروه آزمایشی علوم تجربی) حداقل ۳۰٪ ظرفیت پذیرش آموزشکده‌های کشاورزی به دیپلمه‌های کشاورزی اختصاص می‌یابد. داوطلبان تذکر: شرط ورود داوطلبان به گزینش کدرشته‌های انتخابی برای داوطلبان سهمیه شاهد و رزمنده، کسب ۷۵ درصد حدنصاب گزینش آزاد می‌باشد. داوطلبان سایر سهمیه‌های فوق‌الذکر، باید ۸۰ درصد حد نصاب گزینش آزاد را کسب نمایند.

۱-۴) تعهدات پذیرفته‌شدگان سهمیه‌های مختلف:

– استفاده‌کنندگان از سهمیه مناطق ۲ و ۳ (بر اساس ضوابط مربوط به تقسیم‌بندی سهمیه‌ها) علاوه بر تعهدات شرعی و اخلاقی که به عهده دارند به دلیل امتیازاتی که در پذیرش سهمیه‌ای از آن برخوردار شده‌اند، باید متعهد شوند که پس از گذراندن دوره تحصیلی در مقطع رشته‌ای که پذیرفته شده‌اند (برای برداران پس از انجام خدمت وظیفه عمومی) به مدت دو برابر زمان تحصیل در هر یک از نقاط ایران (به تشخیص سازمان‌های ذریع، نسبت به ایفای تعهد خود اقدام نمایند. ضمناً مفاد این تعهد مانع از اجرای تعهد آموزش رایگان نبوده و کلیه پذیرفته‌شدگان باید تعهد آموزش رایگان را نیز پس از اتمام تعهد فوق انجام دهند.

تبصره ۱: بر اساس تصمیمات منته‌خده در جلسه مورخ ۱۳۷۵/۹/۲۴ کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی آزمون سراسری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پس از اعلام نتایج، هر یک از پذیرفته‌شدگان از سهمیه‌های ثبت‌نامی مناطق ۲ و ۳ که حائز حداقل گزینش آزاد رشته قبولی باشند به میزان طول مدت دوره تحصیل، باید تعهد خدمت بسپارند و در رشته‌های تکنولوژی ماشین‌های کشاورزی و تکنولوژی آبیاری (در گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی) و رشته‌های کاردانی کشاورزی (در گروه آزمایشی علوم تجربی) حداقل ۳۰٪ ظرفیت پذیرش آموزشکده‌های کشاورزی به دیپلمه‌های کشاورزی اختصاص می‌یابد. داوطلبان سایر سهمیه‌های فوق‌الذکر، باید ۸۰ درصد حد نصاب گزینش آزاد را کسب نمایند.

تبصره ۲: مدت تعهد برای استفاده‌کنندگان از سهمیه‌های مناطق ۲ و ۳ در هیچ مورد کمتر از ۵ سال نخواهد بود.

– استفاده‌کنندگان از سهمیه منطقه یک، خانواده شهدا، جانبازان انقلاب اسلامی، شاهد، رزمندگان و آزادگان (بر اساس ضوابط مربوط به تقسیم‌بندی سهمیه‌ها) علاوه بر تعهدات شرعی و اخلاقی که به عهده دارند باید متعهد شوند که پس از گذراندن دوره تحصیلی در مقطع رشته‌ای که پذیرفته شده‌اند (برای برداران پس از انجام خدمت وظیفه عمومی) به مدت یک برابر مدت زمان تحصیل خود، تعهد مربوط به استفاده از آموزش رایگان را در مناطقی که وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذریع تعیین می‌کنند، خدمت نمایند.

– استفاده‌کنندگان از سهمیه مناطق ۱، ۲ و ۳ و ابتکارگران در صورتی که ظرف یک سال پس از پایان دوره تحصیل (بدون احتساب خدمت وظیفه عمومی برای برداران) از انجام خدمت به نحو فوق استنکاف نمایند، وزارت ذریع مجاز و مختار است که علاوه بر استرداد دو برابر هزینه سرانه دانشجویان در طول مدت تحصیل، از تحویل مدارک تحصیلی تا انجام خدمت مذکور خودداری نماید.

– بورسیه‌های نهادها و وزارتخانه‌ها موظفند بر طبق قرارداد منعقد شده از طرف سازمان‌ها یا وزارت متبوع عمل نمایند.

تذکر مهم: پذیرفته‌شدگان سهمیه‌های مختلف باید متعهد شوند که پس از فارغ‌التحصیل شدن در صورت نیاز سازمان‌ها و ادارات دولتی و ارگان‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی و به تشخیص مراجع ذیصلاح در صورت عدم نیاز سازمان‌ها و ارگان‌های مذکور، در بخش خصوصی به تشخیص و معرفی وزارت کار و امور اجتماعی خدمت نمایند.

۱-۵) ضوابط و شرایط کلی تحصیل در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی:

– دانشجوی موظف و مکلف است کلیه مقررات عمومی ورود به آموزش عالی و نیز مقررات و ضوابط خاص دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی محل تحصیل خود را رعایت نماید.

– پذیرفته‌شدگان نباید برای شروع و ادامه تحصیل از لحاظ موازین شرعی و قوانین و مقررات منعی داشته باشند.

– دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی تعهدی از لحاظ تأمین مسکن و خوابگاه و پرداخت کمک هزینه تحصیلی به دانشجویان ندارند، البته در این خصوص تلاش خود را مبذول خواهند داشت.

– صندوق رفاه دانشجویان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جز در موارد تشخیص معاون دانشجویی مراکز آموزش عالی و تا سقف اعتبار هر مرکز، در قبال اعطای انواع تسهیلات به دانشجویان تعهدی ندارد.

- دانشجو ملزم به رعایت برنامه‌های زمانی، مکانی (در محدوده تاسیسات متعلق به مؤسسه) و درسی برای تشکیل کلاس، آزمایشگاه، کارگاه، عملیات صحرایی، کارآموزی و این قبیل امور که در دانشگاهها و مؤسسات تدوین شده می‌باشد.
- تحصیل در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور تمام وقت بوده، لذا کارمندان دولت در صورتی می‌توانند به تحصیل بپردازند که موافقتنامه رسمی و بدون قید و شرط وزارت تخرانه یا سازمان متبوع خود را مبنی بر شرکت در همه کلاسها، کارآموزیها و فعالیت‌های دیگر دوران تحصیل عرضه کنند.
- عدم آگاهی دانشجو از ضوابط و مقررات آموزشی، حتی برای وی ایجاد نخواهد کرد.
- پذیرفته‌شدگانی که در یک یا چند ماده از آزمون ورودی نمره کمتر از حدنصاب کسب کنند، موظفند پس از قبولی در دانشگاه، دروس پیش‌نیاز دانشگاهی را با نمره تعیین شده بگذرانند.
- هیچ دانشجویی مجاز نیست که همزمان در دو رشته و یا دو محل (اعم از مؤسسات دولتی و غیردولتی) تحصیل نماید، در صورت تخلف طبق آیین‌نامه انضباطی دانشجویان با وی رفتار خواهد شد.
- با توجه به محدودیت امکانات دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و لزوم توزیع عادلانه فرصت‌های موجود بین تمامی متقاضیان، پذیرش آن دسته از داوطلبانی که قبلاً با استفاده از امکانات دولتی (آموزش رایگان) تحصیلات خود را در رشته‌ای یا به‌تمام رسانیده‌اند، در همان مقطع قبولی قبلی و همان دوره (روزانه) امکان پذیر نمی‌باشد. این قبیل داوطلبان در صورت تمایل می‌توانند برای دوره نوبت دوم (شبانه) در همان مقطع متقاضی شوند و یا در صورت قبولی در دوره روزانه می‌توانند، با پرداخت شهریه همانند دانشجویان دوره نوبت دوم (شبانه)، در رشته مربوط ادامه تحصیل نمایند (به استثناء رشته‌های تحصیلی گروه آموزش پزشکی).
- دانشجویان انصرافی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی اعم از این که در آزمون سراسری سال جاری پذیرفته شوند یا نشوند حق بازگشت و ادامه تحصیل به رشته قبلی خود را ندارند.
- شرایط اختصاصی برخی از مؤسسات آموزش عالی، در جدول شرایط اختصاصی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در پیوست شماره ۴ این دفترچه راهنما درج شده است.

۱-۶-۱) شرایط و ضوابط پذیرش دانشجو در رشته‌های تحصیلی مختلف دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی:

- ۱-۶-۱) **شرایط و ضوابط کلی:**
- کلیه داوطلبان به شرطی که در آزمون گروه یا گروه‌های آزمایشی مربوط شرکت کرده، با توجه به مندرجات کارنامه اولیه مجاز به انتخاب رشته در دوره یا دانشگاهها و مؤسسات زیر بوده و حائز شرایط و ضوابط عمومی و اختصاصی اعلام شده از سوی سازمان سنجش آموزش کشور باشند، می‌توانند رشته‌های تحصیلی دوره‌های مختلف ذیل را از گروه آزمایشی ذریب استخرج و بر اساس توضیحات این دفترچه راهنما و از طریق اینترنت و به صورت صحیح در فرم انتخاب رشته وارد نمایند.
- نحوه انتخاب رشته‌های تحصیلی و همچنین مواد امتحانی و ضرایب دروس هر یک از رشته‌های تحصیلی (در هر یک از گروه‌های آزمایشی و در زیرگروه‌های مربوطه) در همه دوره‌ها یکسان است.
- طول مدت تحصیل در مقاطع مختلف برای همه دوره‌ها (جز دوره‌های دانشگاه پیام نور، نیمه‌حضوری و مجازی) یکسان بوده و مطابق جدول زیر است:

مقطع تحصیلی	کاردرانی		حداکثر مجاز		کارشناسی		کارشناسی ارشد پیوسته		دکترای حرفه‌ای	
	به طور معمول	به طور مجاز	به طور معمول	به طور مجاز	به طور معمول	به طور مجاز	به طور معمول	به طور مجاز	به طور معمول	به طور مجاز
مدت (سال)	۲	۳	۴	۶	۵	۷	۷	۷	۹/۵	۹/۵

- داوطلبان واجد شرایط، در صورت مجاز بودن محدودیتی از نظر تعداد انتخاب کدرشته‌های تحصیلی هر یک از دوره‌ها تا سقف ۱۰۰ انتخاب، را ندارند.
- دانشجوین دوره‌های شبانه، نیمه‌حضوری، مجازی و بین‌المللی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و همچنین دانشگاه پیام نور و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی و غیردولتی که از معافیت تحصیلی استفاده نمی‌کنند، می‌توانند بدون انصراف از تحصیل در آزمون سراسری ثبت‌نام و شرکت نمایند. بدیهی است در صورت موفقیت و قبل از ثبت‌نام در رشته قبولی جدید، لازم است از رشته قبولی قبلی خود انصراف قطعی حاصل نمایند.
- پذیرفته‌شدن در دوره‌های شبانه، نیمه‌حضوری، مجازی و بین‌المللی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و همچنین دانشگاه پیام نور و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی و غیردولتی به عنوان یک نوبت قبولی از حداکثر دو نوبت قبولی مجاز در آزمون سراسری محسوب نمی‌شود.

۱-۶-۲) رشته‌های تحصیلی دوره روزانه:

- منحصر داوطلبانی که بر اساس کارنامه اولیه، مجاز به انتخاب رشته‌های دوره روزانه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی شده‌اند، می‌توانند اینگونه رشته‌ها را انتخاب کنند. داوطلبان واجد شرایط این بند محدودیتی از نظر تعداد (حداکثر ۱۰۰ انتخاب)، مقطع و درج اولویت کدرشته‌های مورد علاقه در فرم انتخاب رشته خود، ندارند.
- پذیرفته‌شدگان دوره‌های روزانه آزمون سراسری سال ۱۳۸۷ (اعم از رشته‌های متمرکز و یا نیمه‌متمرکز) خواه در مؤسسه آموزش عالی ذریب ثبت‌نام نموده یا ننموده باشند، حتی با دادن انصراف قطعی از تحصیل ثبت‌نام و شرکت در آزمون سراسری سال جاری (آزمون سراسری سال ۱۳۸۸) را نداشته‌اند. بدیهی است در صورت شرکت در آزمون سال جاری برابر مقررات مربوط با آنان رفتار خواهد شد.
- تغییر رشته و یا انتقال پذیرفته‌شدگان آزمون سراسری به ویژه در دوره روزانه با توجه به آیین‌نامه‌ها و مقررات موجود و نیز به دلیل محدودیت‌هایی که برای دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی وجود دارد، بسیار مشکل است. لذا داوطلبان لازم است در زمان انتخاب رشته و دانشگاه دقت لازم را داشته باشند. ضمناً پذیرفته‌شدگان در صورت درخواست تغییر رشته یا انتقال و یا هر دو به صورت توأم، می‌بایست از طریق مؤسسه آموزشی یا دانشگاه محل قبولی خود و بر اساس آیین‌نامه آموزشی اقدام نمایند.
- پذیرفته‌شدن در هر یک از رشته‌های تحصیلی دوره روزانه (اعم از متمرکز و یا نیمه‌متمرکز)، به عنوان یک نوبت از حداکثر دو نوبت قبولی در آزمون سراسری تلقی می‌گردد.
- داوطلبانی که با استفاده از سهمیه رزمندگان از سال ۱۳۶۸ و بعد و داوطلبانی که با استفاده از سهمیه شاهد از سال ۱۳۷۶ و بعد، یک بار در رشته‌های تحصیلی دوره روزانه در آزمون سراسری پذیرفته شده یا می‌شوند، اعم از اینکه از رشته انصراف داده یا در رشته قبولی ثبت‌نام کرده یا نکرده باشند، مجاز به استفاده مجدد از سهمیه‌های مذکور نخواهند بود.
- ۱-۶-۳) **رشته‌های تحصیلی مراکز تربیت معلم و پرورش:**
- وزارت آموزش و پرورش برای تربیت بخشی از نیروی انسانی مورد نیاز آموزشی خود در رشته‌های مختلف تحصیلی از طریق آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ با شرایط و ضوابط مندرج در پیوست شماره ۲ این دفترچه راهنما، در مراکز تربیت معلم دانشجو می‌پذیرد. داوطلبان در صورت احراز شرایط عمومی و اختصاصی و همچنین مقررات آموزش عمومی می‌توانند نسبت به انتخاب رشته‌های مربوط و مورد نیاز آموزش و پرورش اقدام نمایند. شرایط و ضوابط مربوط به اینگونه رشته‌ها علاوه بر دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۸۸، در پیوست شماره ۱۲ این دفترچه نیز درج گردیده است.
- ۱-۶-۴) **رشته‌های مختلف تحصیلی دوره نوبت دوم (شبانه):**

دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی مجری دوره‌های نوبت دوم (شبانه) که در آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ اقدام به پذیرش دانشجو می‌نمایند، از ارائه خوابگاه، وام تحصیلی، سرویس ایاب و ذهاب و تسهیلات رفاهی به دانشجوین دوره نوبت دوم (شبانه) بطور جدّ معذور می‌باشند. لذا به داوطلبان توصیه می‌شود انتخاب رشته خود را بومی نموده و رشته / شهر محل سکونت خود را انتخاب نمایند.

ضوابط تحصیل در دوره نوبت دوم (شبانه)

- دانشجویان دوره نوبت دوم (شبانه) تابع مقررات آموزشی دانشجویان دوره روزانه خواهند بود. مگر در مواردی که در آیین‌نامه طرح ایجاد دوره نوبت دوم (شبانه) مستثنی شده است. ضمناً برنامه‌های آموزشی دوره نوبت دوم (شبانه) عیناً همان برنامه‌های آموزشی دوره روزانه است.
- انتقال دانشجویان دوره نوبت دوم (شبانه) به دوره روزانه ممنوع می‌باشد.

- ساعات تشکیل کلاس‌های دوره نوبت دوم (شبهانه) با نظر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی پذیرنده تعیین و اعلام می‌شود.
- تعیین سقف واحدهای درسی برای هر نیمسال تحصیلی با توجه به سایر ضوابط و مقررات در اختیار شورای آموزشی مؤسسه آموزش عالی ذریبخت خواهد بود.
- شهریه دوره نوبت دوم (شبهانه)
- شهریه ثابت و متغیر رشته‌های تحصیلی دوره نوبت دوم (شبهانه) گروه آموزشی غیرپزشکی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی برای ورودی سال ۱۳۸۸ به استناد تصویب‌نامه شماره ۱۵/۵۳۷۹ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۱۳ دفتر هیأت‌های امانا و هیات ممیزه مرکزی و شورای مرکزی دانشگاه‌ها و همچنین با توجه به تصمیمات متخذه در جلسه مورخ ۸۳/۲/۱۶ شورای معاونین وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تعیین گردیده که در پیوست شماره ۳ درج شده است.
- تبصره: شهریه ثابت برای ورودی‌های سال ۱۳۸۸ (۱۳۸۸/۷/۱) تا پایان تحصیل آنان ثابت بوده و تغییر نخواهد کرد و شهریه متغیر در هر سال تحصیلی به میزان ده درصد نسبت به مبلغ سال قبل افزایش می‌یابد.
- پذیرفته‌شدگان ملزم به رعایت تعهدات مالی در قبال دانشگاه مربوطه خواهند بود.
- کارمندان در صورت نداشتن مرخصی استحقاقی در موارد لزوم باید مرخصی بدون حقوق دریافت نمایند.

۱-۶-۵) رشته‌های مختلف تحصیلی دوره‌های نیمه‌حضوری:

- دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مجری دوره‌های نیمه‌حضوری به هیچ وجه امکان تأمین خوابگاه، وام تحصیلی و سایر امور رفاهی به دانشجویان را نخواهند داشت.
- مقررات آموزشی دوره‌های نیمه‌حضوری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی در زمینه آموزش‌های نیمه‌حضوری، همانند مقررات آموزشی دانشگاه پیام‌نور خواهد بود و تشکیل کلاس‌ها به صورت کلاس‌های رفع اشکال و حداکثر دو روز در هفته با نظر دانشگاه خواهد بود.
- انتقال و تغییر رشته دانشجویان دوره‌های نیمه‌حضوری منحصراً به دوره‌های نیمه‌حضوری و دانشگاه پیام‌نور به شرط دارا بودن سایر شرایط و ضوابط، امکان پذیر خواهد بود.
- به فارغ‌التحصیلان دوره‌های نیمه‌حضوری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی با رعایت ضوابط مربوط مدرک تحصیلی رسمی مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با ذکر کلمه «آموزش این دوره به طریق نیمه‌حضوری بوده است» اعطاء می‌شود.
- از دانشجویان دوره‌های نیمه‌حضوری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی بر اساس مقررات مربوط شهریه اخذ می‌گردد.
- شهریه دوره‌های نیمه‌حضوری برای کلیه رشته‌های تحصیلی دوره‌های نیمه‌حضوری دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای ورودی‌های سال ۱۳۸۸ به میزان ۶۰٪ شهریه دوره نوبت دوم (شبهانه) دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور می‌باشد.

۱-۶-۶) رشته‌های مختلف مراکز و واحدهای آموزشی دانشگاه پیام‌نور:

* شرایط تحصیل در دانشگاه پیام‌نور:

- علاوه بر شرایط و ضوابط مندرج در صفحات ۳۷ و ۳۸ دقت‌چشمه شماره یک آزمون سراسری (شرایط و ضوابط دانشگاه پیام‌نور) شرایط و ضوابط ذیل نیز به اطلاع داوطلبان ذریبخت می‌رسد.
- داوطلبان رشته‌هایی که به شیوه آزمون محور رادیو و تلویزیونی در کانون‌های آزمون محور دانشگاه پذیرفته شوند، در صورتی که در حین خدمت مقدس سربازی در یکی از این رشته‌ها در دانشگاه پیام‌نور، به عنوان دانشجو پذیرفته شوند، با موافقت یگان محل خدمت نظام وظیفه خود می‌توانند در امتحانات پایان ترم دانشگاه در نزدیکترین مرکز یا واحد دانشگاه پیام‌نور شرکت نمایند و در این صورت نیازی به ترخیص از خدمت نظام وظیفه برای دانشجو شدن ندارند.
- حداکثر طول مدت تحصیل مجاز در مقطع کارشناسی برای دانشجویانی که از معافیت تحصیلی استفاده می‌کنند ۶ سال و برای سایرین ۱۰ سال خواهد بود.
- پذیرش دانشجو در کلیه رشته‌های تحصیلی برای مقطع کارشناسی می‌باشد.
- ظرفیت پذیرش دانشجو برای کلیه کدرشته‌های تحصیلی این دانشگاه ۴۰ نفر می‌باشد.
- در کلیه رشته‌ها زن و مرد می‌توانند شرکت نمایند.
- حضور دانشجو در کلاس‌های دروس نظری دانشگاه پیام‌نور اختیاری و امکان اشتغال دانشجو همزمان با تحصیل میسر می‌باشد.
- انتقال و تغییر رشته به سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ممنوع است.
- نظام ارزشیابی و امتحانات دانشگاه متمرکز بوده و عمدتاً اوراق امتحانی در سازمان مرکزی و دانشگاه‌های پیام‌نور استانی تصحیح و ارزشیابی می‌شود.
- پذیرفته‌شدن در این دانشگاه به عنوان یک نوبت از حداکثر دو نوبت قبولی در آزمون سراسری محسوب نمی‌شود.
- تذکر خیلی مهم: در اغلب مراکز و واحدهای دانشگاه بیشتر دروس نظری به صورت کلاس نیمه‌حضوری برای مرور درس و رفع اشکال گروهی، کلاس حضوری برای دروس عملی (بدون رعایت آیین‌نامه حد نصاب دروس دانشجو در کلاس) در تعدادی از روزهای مختلف هفته برگزار می‌شود، لیکن نظام آموزشی دانشگاه پیام‌نور دانشجو محور بوده و فراگیر و دروس بعضاً به صورت خودخوان می‌باشد. در شرایطی که امکان تشکیل جلسه‌های رفع اشکال گروهی یا کلاس‌های درس حضوری وجود نداشته باشد و با تعداد پذیرفته‌شدگان در یک رشته تحصیلی به حد نصاب لازم تشکیل کلاس نرسد، دانشگاه واحدهای درسی را به صورت خودخوان ارائه می‌نماید. همچنین دانشگاه می‌تواند در صورت ضرورت، محل تحصیل دانشجویان مربوط را در یکی از مراکز یا واحدهای همجوار یا مرکز استانی که دارای رشته تحصیلی مورد نظر باشد، تعیین نماید.
- اجرای برخی از دروس عملی (آزمایشگاهی، کارگاهی و سایر) در آزمایشگاه منطقه‌ای، استانی یا سایر آزمایشگاه‌ها در مراکز دیگر دانشگاه بنا به تشخیص دانشگاه صورت خواهد گرفت. اجرای آزمایشگاه‌ها، کارگاه‌ها و دیگر دروس عملی ممکن است در چند هفته متوالی و به صورت استقرار دائم در محل تعیین شده انجام شود و دانشجو موظف است در محل ترخیص جلسات آزمایشگاه، کارگاه یا آتلیه حضور به‌مراست.
- در این دانشگاه گرایش دبیری ارائه نمی‌شود ولی کلیه دروس دبیری مزاد بر دروس مصوب رشته تحصیلی دانشجو به طور مستقل ارائه و برای کسانی که با موفقیت این دروس را بگذرانند علاوه بر دانشنامه مربوط، گواهی گذراندن دوره دبیری نیز اعطاء می‌شود.
- **انتخاب آموزشی:** برنامه‌های درسی دانشگاه حتی‌الامکان بر اساس تجمیع دروس اجرا می‌شود. این طرح سعی دارد ضمن رعایت کیفیت در برنامه‌های آموزشی مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، داوطلب را تشویق نماید در مقطع کارشناسی با مهارت‌های تحصیل از راه دور، مهارت‌های شغلی، مهارت‌های زندگی، کارآفرینی، مهارت‌های ارتباطی و روانشناسی (ICDL) و ... آشنا گردد و سطح بینش و معرفت دانشجو نسبت به زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی تقویت گردد. در این صورت تعدادی واحد درسی نیز به واحدهای رشته تحصیلی اضافه می‌شود.

شیوه‌های آموزشی در دانشگاه پیام‌نور عبارتند از:

- **شیوه آموزشی نیمه‌حضوری:** در دوره‌های نیمه‌حضوری دانشگاه پیام‌نور با بهره‌گیری از فناوری آموزشی و تجهیز کلاس‌های درس نظری به تجهیزات نوین ویدئو پروژکتور و نمایشگر اسلاید پاورپوینت و سیستم تلویزیون و DVD توانسته است کلاس‌های آموزشی خود را در قالب ساعات محدودتری نسبت به ساعات کلاس‌های دانشگاه‌های سنتی کشور برنامهریزی و ارائه نماید. البته بر طبق ضوابط نظام آموزشی دانشگاه حضور دانشجویان در کلاس‌های درس اختیاری بوده و فقط شرکت در کلاس‌های عملی الزامی است.

- **شیوه آموزشی از راه دور و آزمون محور:** شیوه آموزشی غیرحضوری، آزمون محور و رادیو تلویزیونی از ویژگی‌های نظام آموزشی باز و از راه دور است که دانشجو نیازی به حضور در کلاس ندارد و با مطالعه منابع درسی و سایر مواد آموزشی می‌تواند در امتحانات درسی شرکت نماید. بر این اساس دانشگاه پیام‌نور در کنار روش‌های گوناگون اجرای آموزش نیمه‌حضوری، مبادرت به طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی غیرحضوری آزمون محور رادیو تلویزیونی نموده است. در این نظام آموزشی داوطلب دارای شرایط لازم می‌تواند در هر جای استان محل سکونت، یک رشته تحصیلی از رشته‌های ارائه شده در کانون آزمون محور مرکز استان ذریبخت را انتخاب کند و رعایت شهرستان‌های تحت پوشش برای داوطلبان تحصیل در رشته‌های غیرحضوری آزمون محور الزامی نیست.

انتخاب محل تحصیل: هر داوطلب می‌تواند با لحاظ جدول مربوط، مراکز دانشگاهی و شهرستان‌های تحت پوشش هر مرکز و واحد دانشگاهی و ضوابط زیر نسبت به انتخاب مرکز یا واحد محل تحصیل اقدام نماید:

داوطلبان شیوه آموزشی نیمه‌حضوری باید با توجه به شهرستان محل سکونت و یا اشتغال (برای کارکنان دولت) با ارائه گواهی معتبر مورد تأیید دانشگاه در صورتی که دارای یکی از شرایط زیر باشد اقدام نماید و از مراکز یا واحدهای دانشگاه پیام‌نور و یا واحدهای دولتی تحت نظارت، انتخاب رشته و در فرم درج نماید.

محل اخذ مدرک تحصیلی سال آخر دوره متوسطه داوطلب در شهرستان یا بخش‌های زیر پوشش مرکز یا واحد دانشگاه طبق جدول مربوط در پیوست شماره ۵ این دفترچه راهنما.

در دو سال آخر اقامت داوطلب به صورت پیوسته از تاریخ ۱۳۹۶/۷/۱ تا ۱۳۸۸/۶/۳۱ در شهرستان یا بخش‌های زیر پوشش مرکز یا واحد دانشگاه طبق جدول مربوط در پیوست شماره ۵ این دفترچه راهنما.

محل تولد و سال آخر اقامت داوطلب از تاریخ ۱۳۸۷/۷/۱ تا ۱۳۸۸/۶/۳۱ در شهرستان زیر پوشش مرکز یا واحد دانشگاه.

در صورت اشتغال و پذیرش در یکی از واحدهای دولتی تحت نظارت، از سوی این واحدهای دولتی خدمات آموزشی مشابه دانشگاه ارائه خواهد شد. محل استقرار تحت پوشش هر مرکز دانشگاهی رشته و مرکز آموزشی محل تحصیل خود را انتخاب نماید.

تذکر: داوطلبان باید به تذکر خیلی مهم مندرج در صفحه ۳۸ دفترچه راهنمای شماره یک آزمون سراسری سال توجه داشته باشند.

کارمندان مراکز و واحدهای دانشگاه پیام‌نور با هر وضعیت استخدامی مجاز به انتخاب رشته از مرکز یا واحد محل اشتغال خود نمی‌باشند و در صورت تمایل می‌توانند سایر مراکز و واحدها را انتخاب نمایند. علاوه بر این در صورت دانشجوی شدن، تقاضای انتقال و یا مهمان شدن به مرکز یا واحد محل اشتغال آنها قابل بررسی نمی‌باشد. دانشگاه پیام‌نور علاوه بر ارائه آموزش از طریق مراکز و واحدهای آموزشی، نسبت به ارائه خدمات آموزشی از طریق واحدهای دولتی تحت نظارت و کانون‌های آموزش از راه دور مراکز استانی اقدام می‌نماید.

* محل‌های تحصیل در دانشگاه پیام‌نور:

واحدهای دولتی تحت نظارت: برای توسعه دسترسی به آموزش عالی در تعدادی از رشته‌های متقاضی در برخی از دانشگاه‌های پیام‌نور استانی دانشگاه پیام‌نور، تعدادی واحد آموزشی دولتی تحت نظارت مراکز استانی به ارائه آموزش در تعداد محدودی از رشته‌های تحصیلی می‌پردازند. برای داوطلبان تحصیل در صورت انتخاب و پذیرش در یکی از واحدهای دولتی تحت نظارت، از سوی این واحدهای دولتی خدمات آموزشی مشابه دانشگاه ارائه خواهد شد. محل استقرار این واحدها در یکی از کلان شهرهای استانی و غالباً در مرکز استانی می‌باشد و امتحانات آنان توسط دانشگاه پیام‌نور و تحت نظارت دانشگاه برگزار خواهد شد.

کانون‌های پشتیبانی آزمون محور مرکز استانی (حتی الامکان یا بپیرمندی از آموزش رادیو و تلویزیونی): دانشگاه پیام‌نور به منظور دسترسی مناسب و مطلوب داوطلبانی که امکان حضور در کلاس‌های رفع اشکال گروهی در مراکز و واحدهای دانشگاه را ندارند نسبت به ارائه آموزش غیرحضوری در کانون‌های آزمون محور مراکز استانی و در رشته‌های جدول مربوط موجود است. داوطلبان با رعایت ضوابط انتخاب رشته در صورت انتخاب کانون‌های آزمون محور دانشگاه پیام‌نور استانی و پذیرش، ارائه آموزش به صورت آزمون محور و غیرحضوری خواهد بود. در این دوره‌ها، کلاس‌های رفع اشکال گروهی و فردی برگزار نمی‌شود و دانشجوی پس از ثبت‌نام در آزمون‌های مربوط شرکت می‌نماید. محل ثبت‌نام و انتخاب رشته و نیز محل برگزاری آزمون‌های هر نیمسال در یکی از مراکز و واحدهای دانشگاه در آن استان خواهد بود که از سوی دانشگاه به اطلاع پذیرفته شدگان هر استان خواهد رسید. به منظور کمک به منظور این دانشجویان در برخی واحدهای درسی در تعدادی از رشته‌های تحصیلی، آموزش به صورت رادیو تلویزیونی حتی‌الامکان با پشتیبانی صدا و سیما ارائه می‌شود.

قابل ذکر است شهرهای متغیر دروس نظری این دانشجویان ۵۰٪ دیگر دانشجویان است، لیکن شهره ثابت و شهریه دروس عملی آنها مشابه دانشجویان نیمه‌حضوری است.

داوطلبانی که تمایل به انتخاب رشته یا رشته‌های تحصیلی در دوره‌های آزمون محور دانشگاه پیام‌نور را دارند بایستی کانون‌های آزمون محور دانشگاه پیام‌نور استانی در استان محل اقامت خود را از بین رشته‌های مندرج در جدول مربوط که در آن فهرست بخش‌ها و رشته‌های آزمون محور، درج شده است، انتخاب نماید و بدون توجه به شهرستان‌های تحت پوشش هر مرکز یا واحد دانشگاه در ردیف‌های ۱ تا ۱۰۰ فرم انتخاب رشته اینترنتی همراه با سایر رشته‌های انتخابی خویش درج نماید.

همچنین افرادی که در حین انجام خدمت مقدس سربازی هستند، در صورتی که تمایل داشته باشند ضمن تداوم خدمت مقدس سربازی، به تحصیل در دانشگاه بپردازند (و نخواهند جهت ادامه تحصیل در دانشگاه، ترخیص شوند)، می‌توانند در دوره‌های آزمون محور دانشگاه پیام‌نور شرکت نمایند و پس از قبولی در دانشگاه در صورت موافقت یگان محل خدمت یا واحد مرخصی از محل خدمت، در امتحانات پایان نیمسال تحصیلی دانشگاه که در نزدیکترین مرکز یا واحد دانشگاه پیام‌نور برگزار خواهد شد، شرکت نمایند. در صورتی که اجازه شرکت در امتحانات را از سوی یگان محل خدمت خویش نیابند، این نیمسال با درخواست آنان و در چارچوب مدت تحصیل مجاز محسوب خواهد شد.

ظرفیت پذیرش دانشجو در هر یک از رشته‌های تحصیلی آزمون محور همانند شیوه آموزش از راه دور می‌باشد و دانشگاه فقط خدمات پشتیبانی آموزشی ارائه می‌نماید و نیازی به حضور دانشجویان در کلاس‌های دروس نظری نیست و آنان صرفاً در امتحانات دانشگاه شرکت می‌نمایند. ظرفیت پذیرش از دیدگاه دانشگاه محدودیتی ندارد و افرادی که حدنصاب علمی لازم را با تشخیص سازمان سنجش آموزش کشور کسب کرده باشند و این رشته‌ها را در انتخاب‌های ۱ تا ۱۰۰ فرم انتخاب رشته اینترنتی خود درج نموده باشند می‌توانند به عنوان دانشجوی دانشگاه از سوی سازمان سنجش آموزش کشور پذیرفته شوند و در طول مدت مجاز تحصیل، دوره تحصیلی خود را به اتمام برسانند و مدرک تحصیلی معتبر مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دریافت نمایند.

ادامه تحصیل دانش‌آموختگان دوره‌های آموزش از راه دور دانشگاه در مقاطع تحصیلی بالاتر (کارشناسی ارشد و دکتری) همانند سایر دانش‌آموختگان دانشگاه‌های معتبر کشور میسر است.

چنانچه تعداد دانشجو در یک رشته محل به حد نصاب تشکیل کلاس نرسد و یا به هر دلیل امکانات ارائه دروس در مرکز/ واحد دانشگاهی انتخابی دانشجو وجود نداشته باشد، دانشگاه می‌تواند دانشجو را به یکی از مراکز و واحدهای همجوار منتقل نماید.

دانشگاه پیام نور در تمامی مراکز استان‌ها، دارای کانون آزمون محور مرکز استانی می‌باشد.

۱-۶-۷) مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی:

انتقال و تغییر رشته دانشجویان مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی منحصراً به دیگر مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی (در صورت دارا بودن شرایط و موافقت مؤسسات مبدأ و مقصد)، امکان پذیر خواهد بود.

نظام درسی مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی نظام واحدی است و بر اساس نظام آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری خواهد بود و به فارغ‌التحصیلان مدرک مربوط برابر ضوابط وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اعطاء خواهد شد.

مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی تعهدی نسبت به تأمین مسکن، خوابگاه و غذای دانشجویان ندارند.

دانشجویان می‌توانند از وام تحصیلی مطابق با این‌نامه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در صورت تخصیص بودجه به مؤسسه از طرف سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور استفاده نمایند.

از دانشجویان مؤسسات آموزش عالی غیردولتی - غیرانتفاعی بر اساس مقررات مربوط شهریه اخذ می‌گردد. جدول شهریه‌های این مؤسسات در پیوست شماره ۳ درج شده است.

۱-۶-۸) رشته‌های تحصیلی دوره‌های مجازی (الکترونیکی):

آموزش مجازی یا آموزش الکترونیکی به طور کلی بهره‌گیری از سیستم‌های الکترونیکی مثل کامپیوتر، اینترنت، دیسک‌های چندرسانه‌ای، نشریه‌های الکترونیکی و خبرنامه‌های مجازی و نظایر این‌هاست که با هدف کاستن از رفت و آمدها و صرفه‌جویی در وقت و هزینه و در ضمن یادگیری بهتر و آسان‌تر صورت می‌گیرد.

- برگزاری کلاس‌های الکترونیکی به‌طور غیر همزمان انجام می‌شود به این معنا که دانشجویان می‌توانند به راحتی با استادان خود ارتباط برقرار کرده و در کلاس درس شرکت کنند، بدون اینکه این کار را همزمان با استادان و یا سایر دانشجویان انجام دهند. البته سیستم‌های آموزش الکترونیکی در شرایط خاصی ایجاد می‌کنند که استادان و دانشجویان همزمان وارد سیستم اینترنت شوند. این حالت بیشتر در مواقعی که کلاس حالت تکنیکی داشته، مثلاً واحدهای آزمایشگاهی و یا در صورتی که تجربه کردن فرآیندها و گرفتن بازتاب و نتیجه فوری ضرورت دارند، انجام می‌شود.
- در دوره‌های مجازی دروس و برنامه‌های آموزشی از طریق اینترنت به دانشجویان ارائه می‌شود و دانشجویان با استفاده از تکنولوژی اینترنت، نیازی به حضور در کلاس‌های درس سنتی ندارند. در واقع دانشگاه مجازی نوعی از آموزش از راه دور است که در آن تکنولوژی وب و اینترنت برای آموزش و ارزشیابی دانشجو به کار می‌رود.
- برای این آموزش محدودیت مکانی و زمانی وجود ندارد. امتحانات یک نیمسال شامل میان ترم و پایان ترم می‌باشد که به صورت کتبی برگزار می‌گردد.
- در کلاس آموزش مجازی حضور و غیاب اینترنتی انجام می‌شود و دانشجویان تابع تمامی قوانین و آیین نامه‌های آموزشی مانند دانشجویان می‌باشند.
- دانشجویان بعد از فارغ‌التحصیلی مدرک رسمی خود را که مورد تایید وزارت علوم و مراکز استخدای می‌باشد از دانشگاه دریافت می‌کنند. مدارک این دانشگاه‌ها در سطح جهانی نیز مورد قبول است و دانشجویی می‌تواند در مقاطع بالای دانشگاه‌ها بدون محدودیت شرکت نماید. داوطلبانی که در این دوره‌ها پذیرفته می‌شوند حداقل باید دارای یک دستگاه کامپیوتر بوده و امکان دسترسی به اینترنت پرسرعت را داشته باشند.

۱-۶-۹) رشته‌های تحصیلی دوره‌های بین‌المللی:

به منظور گسترش آموزش عالی کشور در سطح بین‌المللی و فراهم نمودن شرایط لازم برای ادامه تحصیل در داخل کشور به جای خارج از کشور، برخی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی داخل با همکاری دانشگاه‌های خارج از کشور با توجه به ضوابط مربوط مبادرت به پذیرش دانشجو می‌نمایند. پذیرش دانشجو در این دوره‌ها به روش نیمه متمرکز صورت خواهد گرفت.

۲) کارنامه نتایج علمی (اولیه):

هر یک از داوطلبان آزمون سراسری سال ۱۳۸۸، می‌توانند با مراجعه به سایت اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور به آدرس: www.sanjesh.org و وارد شدن به بخش مشاهده کارنامه نتایج علمی (اولیه) به یکی از دو روش زیر کارنامه خود را ملاحظه نمایند:
الف) با وارد کردن مشخصات کارت اعتباری ثبت‌نام در آزمون، شامل شماره پرونده، نام کاربری، رمز ورود و شماره شناسنامه.
ب) با وارد کردن اطلاعات آزمونی و مشخصات فردی شامل شماره داوطلبی، شماره پرونده، نام خانوادگی، نام، شماره شناسنامه و سال تولد.

۱-۲) توضیحات کلی:

کارنامه نتایج علمی از دو بخش عمده تشکیل شده است:

۱- مشخصات شناسنامه‌ای و تحصیلی داوطلب که حاوی قسمت‌های زیر است:

شماره پرونده، نام خانوادگی و نام، جنس، شماره شناسنامه، سال تولد، دین، زبان خارجی، سهمیه، وضعیت معلولیت، عنوان دیپلم، کد دیپلم، سال اخذ دیپلم، کد دانش آموزی، کد منطقه اخذ دیپلم، معدل کتبی دیپلم، محل اخذ مدرک پیش دانشگاهی، محل اخذ دیپلم، محل اخذ سال ما قبل دیپلم، محل تولد، استان بومی، ناحیه بومی و قطب بومی (نحوه تعیین سهمیه و استان بومی داوطلب به ترتیب در صفحات ۲ و ۹ این دفترچه درج شده است).

۲- مشخصات آزمونی داوطلب در هر یک از گروه‌های آزمایشی که شرکت کرده‌است، شامل:

شماره داوطلبی، نمرات خام (به درصد) در هر یک از دروس عمومی و اختصاصی، نمره کل در هر یک از زیرگروه‌ها، رتبه‌در سهمیه در هر یک از زیرگروه‌ها، رتبه کشوری در هر یک از زیرگروه‌ها، نمره کل برای رشته‌های پرستاری و بزه‌په‌پاران، رتبه کل در سهمیه، آخرین رتبه مجاز، رتبه کل کشوری، وضعیت داوطلب در خصوص مجاز به انتخاب رشته بودن (در دوره‌های روزانه و شبانه، نیمه‌حضوری و مجازی و بین‌المللی، پیام‌نور، غیرانتفاعی، تربیت‌معلم، فرهنگیان و بهیاران) و وضعیت اطلاعات داوطلب و علاقه‌مندی‌هایی که در زمان ثبت‌نام (در خصوص مراکز پیام‌نور، غیرانتفاعی، تربیت‌معلم، آموزگار، بهیار و کارمندی)، اعلام نموده است.

۲-۲) نمرات خام و نمره کل زیرگروه‌ها:

- نمره خام در هر درس: با توجه به ضوابط آزمون سراسری برای محاسبه نمره خام در هر درس، به هر پاسخ صحیح ۳ امتیاز تعلق می‌گیرد و به ازای هر پاسخ غلط یک امتیاز کسر می‌شود. لذا نمره خام در هر درس (اعم از عمومی و اختصاصی) به درصد از رابطه روبرو به دست می‌آید:

$$\text{نمره خام داوطلب در هر درس به درصد} = \frac{(\text{تعداد پاسخ‌های غلط}) - (\text{تعداد پاسخ‌های صحیح} \times 3)}{\text{تعداد کل سوالات آن درس} \times 100}$$

با توجه به ناهمگونی و نامتوازن نمرات دروس مختلف امتحانی در یک گروه آزمایشی که ناشی از نابرابری سطح دشواری دروس مختلف عمومی و اختصاصی است، نمرات خام تراز می‌شود. برای تعیین نمره تراز، لازم است تمامی نمرات خام کلیه داوطلبان در هر گروه آزمایشی و هر درس در دسترس باشد؛ بنابراین، یافتن نمره تراز دروس (اعم از عمومی و اختصاصی) توسط داوطلب امکان‌پذیر نیست.

- نمره کل در زیر گروه: نمره کل هر داوطلب در هر زیر گروه، میانگین وزنی نمرات تراز دروس عمومی و دروس اختصاصی وی با توجه به ضریب هر درس در آن زیر گروه می‌باشد. متذکر می‌شود که ضریب دروس تخصصی ۳ برابر می‌شود.

تبصره ۱- بر اساس مصوبه پنجاه و چهارمین جلسه کمیته مطالعه و برنامه‌ریزی کنکور و در راستای اجرای طرح جدید نحوه پذیرش دانشجو (مصوب مجلس محترم شورای اسلامی) در آزمون سراسری سال ۱۳۸۸، سوابق تحصیلی برای دیپلمه‌های نظام جدید آموزش متوسطه (ریاضی فیزیک، علوم تجربی، علوم انسانی و علوم معارف اسلامی) سال‌های ۱۳۸۴ یا ۱۳۸۵ یا ۱۳۸۶ یا ۱۳۸۷ که امتحانات آنان به صورت کتبی و سراسری برگزار شده است، تا میزان حداکثر ۱۵٪ در گزینش نهایی اعمال خواهد شد.

تبصره ۲- برای سایر داوطلبان گزینش نهایی بر اساس نمره کل اکتسابی آزمون آنان در زیرگروه‌های مربوطه صورت می‌پذیرد. نمره کل در هر زیرگروه از روابط زیر به دست می‌آید:

$$\text{مجموع (نمرات تراز دروس اختصاصی} \times \text{ضریب مربوطه)} + 3 \times \text{مجموع (نمرات تراز دروس عمومی} \times \text{ضریب مربوطه)} = \text{نمره کل آزمون داوطلب در زیرگروه الف} \quad (1)$$

(مجموع ضرایب دروس اختصاصی) \times ۳ + (مجموع ضرایب دروس عمومی)

$$\text{مجموع (سوابق تحصیلی} \times 7.15) + (\text{نمره کل آزمون زیرگروه الف}) \times 7.85 = \text{نمره کل داوطلب در زیرگروه الف} \quad (2)$$

- نمره کل داوطلبان مشمول تبصره ۱ از رابطه ۲ محاسبه می‌شود.
- نمره کل داوطلبان مشمول تبصره ۲ از رابطه ۱ محاسبه می‌شود.

۲-۳) رتبه‌ها:

رتبه در سهمیه در هر زیرگروه: نمره کل داوطلبان در هر زیرگروه و هر سهمیه به ترتیب نزولی مرتب شده و رتبه‌دهی می‌شود. داوطلبان مذکور چنانچه نمره کل برابر داشته باشند رتبه یکسانی خواهند داشت. تعداد داوطلبان شرکت کننده با سهمیه مشابه داوطلب در گروه آزمایشی مربوط نیز در این قسمت اعلام می‌شود.

رتبه کشوری در هر زیرگروه: نمره کل داوطلبان در هر زیرگروه بدون اعمال سهمیه به ترتیب نزولی مرتب شده و رتبه‌دهی می‌شود. داوطلبان با نمره کل برابر رتبه یکسانی خواهند داشت. تعداد داوطلبان گروه آزمایشی مربوط نیز در این قسمت اعلام می‌شود.

نمره کل برای رشته‌های پرستاری ویژه بهیاران: با اضافه کردن درس تخصصی بهیاری با ضریب ۴، نمره کل رشته پرستاری برای بهیاران محاسبه می‌شود.

رتبه کل در سهمیه: ماکزیم نمره کل زیرگروه‌های هر داوطلب استخراج شده و این نمره داوطلبان در هر سهمیه به ترتیب نزولی مرتب شده و رتبه‌دهی می‌شود. داوطلبان مذکور چنانچه نمره برابر داشته باشند رتبه یکسانی خواهند داشت (این رتبه فقط جهت اطلاع داوطلب درج گردیده است و برای انتخاب رشته باید به رتبه و سهمیه و رتبه کشوری «بدون سهمیه» در هر زیرگروه توجه شود. داوطلبان برای مقایسه خود با دوستان و دیگر داوطلبان مشابه خود، به هیچ وجه نباید رتبه کل سهمیه را ملاک قرار دهند).

آخرین رتبه مجاز: رتبه آخرین نفر مجاز به انتخاب رشته در سهمیه داوطلب می‌باشد.

رتبه کل کشوری: ماکزیم نمره کل زیرگروه‌های هر داوطلب استخراج شده و بدون در نظر گرفتن سهمیه داوطلبان این نمره به ترتیب نزولی مرتب شده و رتبه‌دهی می‌شود. داوطلبان با نمره برابر رتبه یکسانی خواهند داشت (این رتبه فقط جهت اطلاع داوطلب درج گردیده است و برای انتخاب رشته باید به رتبه در سهمیه و رتبه کشوری «بدون سهمیه» در هر زیرگروه توجه شود. داوطلبان برای مقایسه خود با دوستان و دیگر داوطلبان مشابه خود، به هیچ وجه نباید رتبه کل کشوری را ملاک قرار دهند).

۴-۲) سایر توضیحات:

- وضعیت داوطلب و علاقه‌مندی‌هایی که اعلام نموده است؛ چنانچه داوطلب در زمان ثبت‌نام علاقه‌مندی خود را جهت تحصیل در مراکز و مؤسسات آموزش عالی پیام‌نور، غیرانتفاعی و تربیت‌معلم اعلام کرده و یا آموزگار، بهیار و کارمند باشد، وضعیت او در این قسمت درج می‌شود.
- وضعیت داوطلب در خصوص مجاز به انتخاب رشته بودن؛ چنانچه داوطلب مجاز به انتخاب رشته در دوره‌های روزانه و شبانه، نیمه‌حضوری و مجازی و بین‌المللی، پیام‌نور، غیرانتفاعی، تربیت‌معلم، فرهنگیان و بهیاران باشد، در این قسمت مجاز به انتخاب رشته بودن او درج می‌شود.
- نکته: خاطر نشان می‌شود که اطلاعات فوق برای داوطلبانی که در چند گروه آزمایشی شرکت کرده‌اند، به صورت جداگانه در اختیار آنان قرار می‌گیرد.

۳) گزینش دانشجو:

۱-۳) روش‌های گزینش دانشجو:

روش متمرکز:

روش گزینش متمرکز، روشی است که فقط نمرات داوطلبان واجد شرایط ملاک و مبنای پذیرش قرار می‌گیرد و اسامی پذیرفته‌شدگان در یک مرحله و به طور یکجا اعلام می‌گردد. در این روش هر داوطلب با توجه به شرایط وی (از نظر سهمیه، بوم و ...) و بر اساس نمره کل اکتسابی در زیرگروه مربوطه، به اولین کدرشته انتخابی که از نظر علمی برتری دارد (در مقایسه با سایر داوطلبانی که شرایط مشابه وی را دارند)، در صورت وجود ظرفیت معرفی می‌شود. گزینش اغلب رشته‌های دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی به روش متمرکز صورت می‌گیرد. به منظور اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی به این روش، اقدامات زیر انجام می‌گردد:

- بررسی کدرشته‌های متمرکز داوطلبان و ذخیره کردن آنها به همراه سایر اطلاعات آنان.

- تعیین نقطه یا اولویت قبولی هر داوطلب با توجه به شرایط و وضعیت وی (از هر لحاظ) و مقایسه‌ای که بین هر داوطلب با دیگر داوطلبان با وضعیت مشابه وی انجام می‌گیرد.

- اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی.

تبصره: در روش متمرکز، پذیرش در بعضی از رشته‌ها به صورت شرایط خاص انجام می‌شود. رشته‌های دارای شرایط خاص رشته‌هایی هستند که در پذیرش آنها شرایط خاصی از قبیل مصاحبه، معاینه، آزمون عملی یا علمی جداگانه و ... اعمال می‌شود و اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی این رشته‌ها با اعمال نتایج مراحل فوق، مطابق ظرفیت هر کدرشته مشخص می‌شود. نتایج پذیرفته‌شدگان این رشته‌ها به همراه سایر رشته‌های متمرکز اعلام می‌شود.

روش نیمه متمرکز:

روش گزینش نیمه‌متمرکز، روشی است که اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی به صورت قطعی و در یک مرحله اعلام نمی‌شود. برای رشته‌هایی که نیاز به اقدامات دیگری نظیر مصاحبه، معاینه، آزمون عملی و یا علمی جداگانه دارد، بعد از اعلام نتایج نهایی رشته‌های متمرکز و از بین آن‌دسته از داوطلبانی که کد اینگونه رشته‌ها را انتخاب کرده و در اولویت انتخابی قبل از این کدها در رشته متمرکز پذیرفته نشده‌اند، به صورت چند برابر ظرفیت گزینش صورت می‌گیرد. اسامی معرفی‌شدگان چند برابر ظرفیت برای انجام مراحل مصاحبه، معاینه، آزمون علمی و یا عملی اعلام می‌شود. در گزینش نهایی هر یک از رشته‌های نیمه‌متمرکز علاوه بر نمرات آزمون، نتایج مراحل فوق مربوط به هر رشته نیز ملاک قرار داده می‌شود و اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی اعلام می‌گردد.

پس از انتشار فهرست اسامی پذیرفته‌شدگان نهایی رشته‌های متمرکز، فهرست اسامی معرفی‌شدگان هر یک از کدرشته‌های نیمه‌متمرکز تا چند برابر ظرفیت هر رشته با توجه به نمره کل از بین داوطلبانی که کدرشته یا کدرشته‌های مذکور را انتخاب نموده‌اند استخراج و اعلام خواهد شد.

تبصره: آن دسته از داوطلبانی که در کدرشته متمرکز انتخابی، قبل از کدرشته‌های نیمه‌متمرکز پذیرفته شوند، در ردیف واجدین شرایط رشته‌های نیمه‌متمرکز به منظور استخراج فهرست معرفی‌شدگان رشته یا رشته‌های نیمه‌متمرکز قرار نمی‌گیرند.

- گزینش نهایی در هر رشته بر اساس نمره کل اکتسابی مربوط و با توجه به نتایج مصاحبه، معاینه، آزمون عملی و یا علمی و نتیجه بررسی صلاحیت‌های عمومی داوطلبان توسط ارگان ذربط، انجام و فهرست اسامی قبول‌شدگان نهایی استخراج و اعلام خواهد شد.

- پذیرفته‌شدن داوطلب پس از موفقیت در مصاحبه و معاینه و یا آزمون علمی و گزینش نهایی در هر یک از رشته‌های تحصیلی نیمه‌متمرکز دوره‌های روزانه، به عنوان یک نوبت از حداکثر دو نوبت قبولی برای وی محسوب می‌گردد.

تبصره ۱: این‌دسته از داوطلبان لازم است در تاریخ مقرر در رشته قبولی متمرکز ثبت‌نام و تحصیل نمایند.

تبصره ۲: در صورتی که برای مراحل گزینش رشته یا رشته‌های نیمه‌متمرکز معرفی شده اقدام کنند و در مراحل مختلف گزینش رشته یا رشته‌های مذکور پذیرفته شوند و فهرست اسامی آنان جزو پذیرفته‌شدگان نهایی رشته نیمه‌متمرکز اعلام گردد، قبولی قبلی آنان در رشته متمرکز «کان لم یکن» تلقی می‌گردد و با آنان همانند دانشجویان انتقالی رفتار خواهد شد.

- نتایج نهایی رشته‌های نیمه‌متمرکز حدوداً در اواخر دی‌ماه و یا اوایل بهمن ماه اعلام می‌شود، بنابراین پذیرش دانشجو و آغاز تحصیل برای رشته‌های تحصیلی نیمه‌متمرکز از نیمسال دوم (بهمن‌ماه) خواهد بود.
- پرسنل رسمی هر یک از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و ارگان‌هایی که مؤسسات آموزش عالی وابسته به آنها در آزمون سال جاری به روش نیمه‌متمرکز دانشجو می‌پذیرند، در صورتیکه تا تاریخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۷ حداقل سه سال تمام سابقه خدمت رسمی در وزارتخانه، سازمان و ارگان ذربط داشته و نام و شماره کد وزارتخانه یا سازمان و یا ارگان محل خدمت خود را هنگام ثبت‌نام آزمون سراسری مشخص نموده باشند، با امکان قبولی تا چهار برابر، نسبت به سایر داوطلبان گزینش و معرفی خواهند شد.

- معرفی چند برابر رشته‌های نیمه‌متمرکز به عنوان قبولی نهایی محسوب نمی‌گردد، لیکن داوطلبانی که مراحل مختلف مصاحبه، معاینه و آزمون عملی را با موفقیت طی نمایند و در ردیف پذیرفته‌شدگان نهایی به عنوان قبولی توسط این سازمان اعلام نتایج شوند پذیرفته شده رشته نیمه‌متمرکز می‌باشند.

۲-۳) گزینش بومی:

گزینش بومی بصورت بومی استانی، ناحیه‌ای، قطبی و گزینش به صورت کشوری (بدون بومی گزینی)، بر اساس مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی به شرح زیر در آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ اعمال می‌گردد.

برخی از اهداف بومی گزینی:

۱- کاهش مشکلات اقتصادی و معیشتی دانشجویان و دانشگاه (نظیر مشکل کمبود خوابگاه، افت تحصیلی ناشی از دوری خانواده و مشکلات اقتصادی). ۲- کاهش مهاجرت‌های درون کشوری. ۳- گزینش بومی باعث خواهد شد تا داوطلبان هر ناحیه با امتیازات در نظر گرفته شده، بتوانند از امکان قبولی بیشتر در رشته‌های بومی بهره‌مند گردند.

- دسته‌بندی رشته‌های تحصیلی:

- دسته‌بندی رشته‌های تحصیلی: رشته‌های مختلف تحصیلی با توجه به ماهیت و گسترش در سطح کشور به ۴ دسته و به شرح جدول زیر، تقسیم‌بندی می‌شوند.

رشته‌های استانی	رشته‌های استانی به رشته‌هایی اطلاق می‌شود که در اکثر استان‌ها گسترش داشته یا از نظر کاربردی به متخصصان بومی‌نیاز دارند. اینگونه رشته‌ها در جدول (رشته‌های تحصیلی، زیرگروه، مقاطع تحصیلی و نوع گزینش) هر یک از گروه‌های آزمایشی مختلف در این دفترچه راهنما مشخص گردیده‌اند.
رشته‌های ناحیه‌ای	به رشته‌هایی اطلاق می‌شود که در اکثر استان‌ها وجود نداشته ولی در چند استان مجاور که به عنوان ناحیه بومی تلقی می‌شود (مطابق جدول ذیل در رابطه با دسته‌بندی نواحی بومی) موجود است. اینگونه رشته‌ها در جدول (رشته‌های تحصیلی، زیرگروه، مقاطع تحصیلی و نوع گزینش) هر یک از گروه‌های آزمایشی مختلف در این دفترچه راهنما مشخص گردیده‌اند.
رشته‌های قطبی	به رشته‌هایی اطلاق می‌شود که در اکثر نواحی بومی مجاور که به عنوان قطب بومی تلقی می‌شود (مطابق جدول ذیل در رابطه با دسته‌بندی قطب‌های بومی) موجود است. اینگونه رشته‌ها در جدول (رشته‌های تحصیلی، زیرگروه، مقاطع تحصیلی و نوع گزینش) هر یک از گروه‌های آزمایشی مختلف در این دفترچه راهنما مشخص گردیده‌اند.
رشته‌های کنشوری	به رشته‌هایی اطلاق می‌شود که در اکثر قطب‌های بومی وجود نداشته و تنها در تعدادی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی ارائه می‌شود. اینگونه رشته‌ها در جدول (رشته‌های تحصیلی، زیرگروه، مقاطع تحصیلی و نوع گزینش) هر یک از گروه‌های آزمایشی مختلف در این دفترچه راهنما مشخص گردیده‌اند.

* دسته‌بندی نواحی بومی کشور: از مجموع چند استان مجاور، یک ناحیه بومی ایجاد می‌گردد. نواحی بومی به شرح جدول ذیل می‌باشد.

* دسته‌بندی قطب‌های بومی: از مجموع چند ناحیه، یک قطب بومی ایجاد می‌گردد. قطب‌های بومی به شرح جدول ذیل می‌باشد.

جدول دسته‌بندی قطب‌های بومی کشور

قطب‌های بومی	استان‌های تابعه
قطب یک (۱)	تهران، زنجان، سمنان، قزوین، قم، گلستان، گیلان، مازندران و مرکزی.
قطب دو (۲)	خراسان جنوبی، خراسان رضوی، خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان و کرمان.
قطب سه (۳)	آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، کردستان، کرمانشاه و همدان.
قطب چهار (۴)	اصفهان، ایلام، چهارمحال و بختیاری، خوزستان، لرستان و یزد.
قطب پنج (۵)	بوشهر، فارس، کهگیلویه و بویراحمد و هرمزگان.

نواحی بومی	استان‌های تابعه
ناحیه یک (۱)	تهران، زنجان، سمنان، قزوین، قم و مرکزی.
ناحیه دو (۲)	آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی و اردبیل.
ناحیه سه (۳)	اصفهان، چهارمحال و بختیاری و یزد.
ناحیه چهار (۴)	سیستان و بلوچستان و کرمان.
ناحیه پنج (۵)	بوشهر، فارس، کهگیلویه و بویراحمد و هرمزگان.
ناحیه شش (۶)	کردستان، کرمانشاه و همدان.
ناحیه هفت (۷)	ایلام، خوزستان و لرستان.
ناحیه هشت (۸)	خراسان رضوی، خراسان شمالی و خراسان جنوبی.
ناحیه نه (۹)	گلستان، گیلان و مازندران.

- تعیین استان بومی:

ملاک‌های تعیین استان بومی داوطلبان به شرح ذیل است:

(الف) در صورتی که محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر دوره متوسطه برای داوطلبان نظام قدیم و محل اخذ مدرک پیش دانشگاهی و دو سال آخر دبیرستان برای داوطلبان نظام جدید در یک بخش، شهر و یا استان باشد، داوطلب بومی آن بخش، شهر و استان تلقی می‌شود.

(ب) در صورتی که محل اخذ مدرک تحصیلی سه سال آخر داوطلبی در یک بخش، شهر و یا استان نباشد، بخش، شهر و یا استان محل تولد داوطلب به عنوان بخش، شهر و استان بومی وی در نظر گرفته می‌شود.

(ج) داوطلبانی که سه سال آخر محل تحصیل را در خارج از کشور گذرانده‌اند، استان محل تولد، استان بومی اینگونه داوطلبان تلقی خواهد شد.

(د) داوطلبانی که سه سال آخر محل تحصیل را خارج از کشور گذرانده‌اند و همچنین استان تولد ایشان نیز خارج از کشور بوده است، استان بومی این قبیل داوطلبان تهران خواهد بود.

- (۳-۳) گزینش بومی در دوره‌های مختلف:

- دوره روزانه:

در آزمون سراسری سال جاری بر اساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی، گزینش بومی برای رشته‌های دوره روزانه بصورت ذیل انجام خواهد شد:

(الف) برای رشته‌های به شرح جدول ذیل پذیرش بومی پس از کسر سهمیه ۴۰ درصدی رزمندگان به صورت ۶۰ درصد گزینش بومی و ۴۰ درصد گزینش آزاد صورت می‌گیرد. در صورت عدم تکمیل ظرفیت اختصاصی به سهمیه رزمندگان، باقیمانده ظرفیت به صورت ۵۰ درصد گزینش بومی و ۵۰ درصد آزاد به داوطلبان اختصاص خواهد یافت. البته گزینش بومی رشته‌های جدول ذیل شامل کلیه گرایش‌های مربوطه می‌باشد:

جدول گزینش رشته‌های پرمتقاضی

گروه آزمایشی	عناوین رشته‌ها	درصد پذیرش
علوم ریاضی و فنی	مهندسی برق، مهندسی مکانیک، مهندسی کامپیوتر، مهندسی عمران، مهندسی معماری و مهندسی صنایع	۶۰٪ بومی
علوم تجربی	پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و دامپزشکی	۴۰٪ آزاد
علوم انسانی	حقوق، روانشناسی و حسابداری	

(ب) برای سایر رشته‌های دوره روزانه آزمون سراسری پذیرش پس از کسر سهمیه رزمندگان به صورت ۸۰ درصد بومی و ۲۰ درصد آزاد انجام خواهد شد و در صورتی که ظرفیت اختصاصی به سهمیه رزمندگان تکمیل نگردد، باقیمانده ظرفیت به‌طور کامل بصورت بومی جهت پذیرش داوطلبان اختصاصی خواهد یافت.

- نحوه گزینش بومی در دوره‌های دیگر به شرح ذیل می‌باشد:

جدول نحوه گزینش رشته‌های تحصیلی سایر دوره‌های آموزشی

نام دوره	نوع گزینش	میزان پذیرش بومی
شیانه	بومی استانی	حدود ۸۰ درصد به داوطلبان بومی استان رشته اختصاص دارد.
غیرانتفاعی و غیردولتی	بومی ناحیه‌ای	حدود ۸۰ درصد به داوطلبان بومی ناحیه رشته اختصاص دارد.
نیمة حضوری	بومی استانی	حدود ۸۰ درصد به داوطلبان بومی استان رشته اختصاص دارد.
مجازی	گزینش به صورت کنشوری است و بومی گزینی انجام نمی‌شود.	
بین‌المللی	گزینش به صورت کنشوری است و بومی گزینی انجام نمی‌شود.	
دانشگاه پیام نور	حدود ۷۰ درصد از ظرفیت رشته‌های مراکز یا واحدهای پیام نور در هر شهرستان به داوطلبان بومی آن شهرستان و حدود ۳۰ درصد ظرفیت به داوطلبان بومی شهرستان‌های تحت پوشش مراکز یا واحد پذیرنده تخصیص می‌یابد.	

- توضیحات:

- در رشته‌هایی که گزینش آنها به صورت کنشوری است، بومی گزینی صورت نمی‌گیرد.

- در گزینش داوطلبان متقاضی سهمیه ایثارگران، بومی گزینی انجام نمی‌شود.

- گزینش برخی از رشته‌های تحصیلی تعداد معدودی از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، به‌صورت خاص می‌باشد که در ستون توضیحات جدول مربوطه، به آن اشاره شده است.

- گزینش اغلب رشته‌های تحصیلی دارای شرایط خاص (بورسیه‌ها) به صورت کنشوری است.

- گزینش اغلب رشته‌های تحصیلی نیمه‌مترکز (روزانه) به صورت کنشوری است.

- پذیرش دانشجویان در مناطق محروم:

بر اساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی و به منظور تأمین نیروی متخصص استان‌های ایلام، بوشهر، چهارمحال و بختیاری، سیستان و بلوچستان، سیستان، کرمانشاه، کهگیلویه و بویراحمد، لرستان و هرمزگان در رشته‌های مورد نیاز برحسب نظر استانداردهای این استان‌ها و به تعداد ۵۰۰ نفر از داوطلبان بومی هر یک از استان‌های مذکور در دانشگاه‌های دیگر پذیرش می‌شوند. بدیهی است که پذیرش در این رشته‌ها به صورت آزاد و از بین داوطلبان بومی هر یک از استان‌های مذکور انجام می‌شود.

تصوه: تغییر رشته پذیرفته‌شدگان این طرح ممنوع می‌باشد و انتقال محل تحصیل منوط به موافقت استانی‌ها و در محدوده دانشگاه‌های واقع در قطب دانشگاهی می‌باشد.

۳-۴) توزیع ظرفیت در رشته‌ها و دوره‌های مختلف:

هر کدرشته محل در آزمون سراسری دارای ظرفیتی است. توزیع ظرفیت در آزمون سراسری متاثر از سهمیه‌ها و گزینش بومی می‌باشد (به غیر از رشته‌هایی که به صورت خاص از داوطلبان برخی استان‌ها پذیرش می‌نمایند). یعنی برای هر کدرشته محل ظرفیتی برای سهمیه‌های مختلف در نظر گرفته می‌شود و داوطلبان واجد شرایط از آن پذیرش می‌شوند. در واقع سه عامل تعیین‌کننده در پذیرش داوطلبان عبارتست از: نمره کل آکنسایتی در هر یک از زیر گروه‌ها، استان بومی و سهمیه داوطلب. همانگونه که عنوان گردید میزان پذیرش بومی در هر یک از دوره‌ها متفاوت است. در این قسمت برای دوره‌های مختلف توزیع ظرفیت توضیح داده می‌شود.

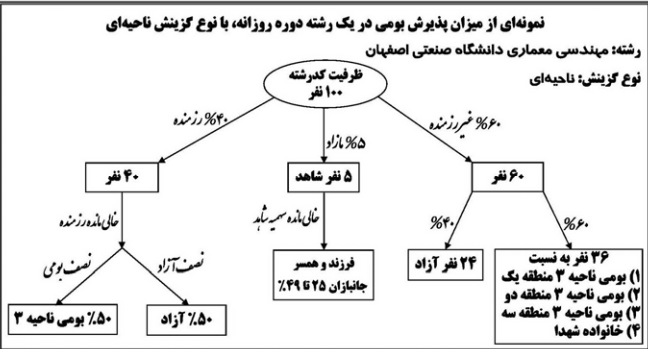
در دوره روزانه برای رشته‌های مختلف گزینش بومی متفاوت و به صورت بومی استانی، بومی ناحیه‌ای و بومی قطبی می‌باشد. نوع گزینش بومی رشته‌های روزانه در جدول رشته‌های مورد نظر در فصول دوم، سوم و چهارم این دفترچه قید گردیده است.

به عنوان مثال اگر ظرفیت رشته‌ای مانند مهندسی معماری (از مجموعه رشته‌های پرمقاصی) در دانشگاه صنعتی اصفهان به صورت فرضی ۱۰۰ نفر در نظر بگیریم، توزیع ظرفیت آن به صورت مقابل است:

نکته‌ای که در ابتدا باید به آن توجه نمود این است که نوع گزینش رشته مذکور ناحیه‌ای است پس داوطلبان ناحیه ۳، واجد شرایط بومی گزینی در این رشته می‌باشند.

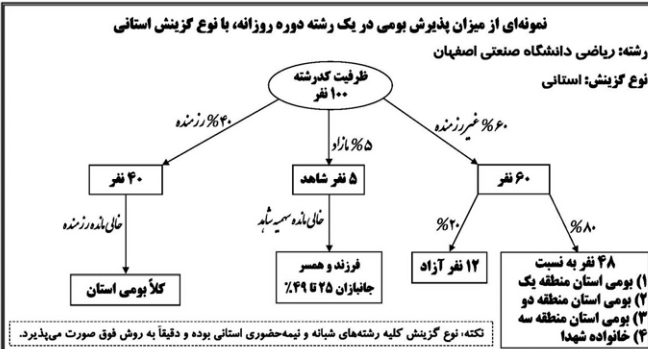
نکات مهم:

۱- در برخی از رشته‌ها پذیرش برای داوطلبان زن و مرد حداقل به یک نسبت مشخص در نظر گرفته شده است. در این رشته‌ها ابتدا نسبت مشخص شده برای هر جنس تفکیک گردیده و سپس شکست ظرفیت برای سهمیه‌های مختلف مانند شکل فوق در هر جنس صورت می‌پذیرد. اینگونه رشته‌ها در جدول رشته‌های تحصیلی هر یک از گروه‌های آزمایشی در فصول دوم، سوم و چهارم این دفترچه، مشخص شده است.

۲- در مثال فوق اگر نوع گزینش رشته‌های استانی و یا قطبی باشد، دقیقاً مانند روش فوق عمل می‌شود اما به جای بومی ناحیه، بومی قطب و یا بومی استان درج می‌گردد.

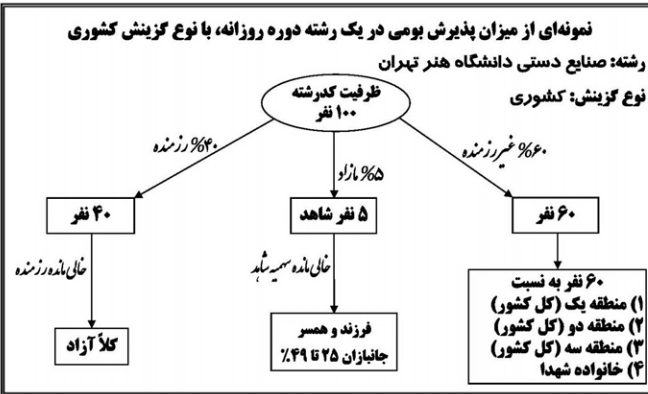
۳- در مثال فوق مشاهده می‌شود که در صورت عدم تکمیل ظرفیت اختصاصی به رزمندگان، داوطلبان ناحیه ۳ از شانس بالاتری برخوردار هستند. پس ملاحظه می‌شود که در صورت انتخاب رشته‌هایی که داوطلب غیر بومی آن کدرشته محسوب می‌شود، به معنای عدم قبولی در آن کدرشته نمی‌باشد بلکه از شانس کمتری نسبت به داوطلبان بومی برخوردار خواهد بود.

۴- گزینش کلیه رشته‌هایی که در قسمت «الف» (۱۳ رشته) دوره روزانه به آن اشاره گردید، کاملاً به شکل فوق است.

۵- ظرفیت خالی مانده رزمندگان برای سایر رشته‌ها اعم از روزانه، شبانه، نیمه‌حضوری و غیرانتفاعی بر حسب نوع گزینش بومی رشته، فقط به داوطلبان بومی استان یا ناحیه یا قطب اختصاص خواهد یافت. البته پس از کسر سهمیه رزمندگان، ظرفیت باقیمانده به نسبت حدود ۸۰ درصد داوطلب بومی و ۲۰ درصد داوطلب غیر بومی تقسیم می‌گردد.

۶- منظور از کلمه آزاد که در توزیع ظرفیت ارائه گردیده، آن است که در این قسمت داوطلبان بدون در نظر گرفتن سهمیه و با نوع استان بومی و صرفاً بر اساس تقدم نمره کل در زیر گروه پذیرش می‌شوند.

۷- در برخی از رشته‌ها مانند تمامی رشته‌های هنر در دوره روزانه به علت محدودیت ظرفیت پذیرش گزینش بومی اعمال نمی‌شود. در واقع نوع گزینش این قبیل رشته‌ها کشوری است که نمونه‌ای از نحوه‌ی شکست ظرفیت در شکل مقابل ارائه گردیده است (ظرفیت رشته فرضی ۱۰۰ نفر در نظر گرفته شده است)

۸- در شکست ظرفیت، عمل گرد کردن اعداد صورت می‌گیرد، که لزوماً ظرفیت‌های محاسبه شده برای گزینش با اعداد واقعی برابر نیست.

۹- شرط ورود داوطلبان به گزینش کدرشته‌های انتخابی برای داوطلبان سهمیه شاهد و رزمنده، کسب ۷۵ درصد حدنصاب گزینش آزاد می‌باشد.

۴) انتخاب رشته:**۴-۱) انتخاب رشته در گروه‌های آزمایشی مختلف:**

- الف) با توجه به اینکه انتخاب رشته داوطلبان منحصراً از طریق اینترنت امکان پذیر می‌باشد، لذا داوطلبان مجاز به انتخاب رشته لازم است با مراجعه به سایت سازمان سنجش آموزش کشور به نشانی: www.sanjesh.org نسبت به وارد نمودن کدرشته‌های انتخابی بر اساس تقدم علاقه اقدام و سپس یک نسخه از کدرشته‌های انتخابی خود را پرینت و بعد از کنترل مجدد کدرشته‌های انتخابی پرینت شده را نزد خود نگهداری نمایند.
- ب) با توجه به کارنامه اولیه، مجاز به انتخاب رشته بودن شما، با درج کلمه "بلی" در ذیل هر یک از دوره‌های "روزانه و شبانه، نیمه‌حضوری و مجازی و پیام نور، مؤسسات غیرانتفاعی و مراکز تربیت‌معلم" مشخص شده است. ضمناً در صورتیکه در چند گروه آزمایشی شرکت کرده‌اید، در کارنامه اولیه شما تمام اطلاعات مربوط به نمرات خام، رتبه‌ها و وضعیت شما از نظر مجاز به انتخاب رشته بودن، به صورت جداگانه برای هر یک از گروه‌هایی که شرکت کرده‌اید، تعیین شده است. لذا می‌بایست در انتخاب رشته به وضعیت مجاز به انتخاب رشته بودن خود در کارنامه اولیه توجه داشته باشید.
- ج) از دوره‌های تحصیلی هر گروه آزمایشی (یا گروه‌های آزمایشی) که در آن مجاز به انتخاب رشته شده‌اید، می‌توانید انتخاب رشته کنید.
- د) از دوره‌های تحصیلی هر گروه آزمایشی (یا گروه‌های آزمایشی) که در آن مجاز به انتخاب رشته شده‌اید، می‌توانید حداکثر ۲ کدرشته نیمه‌متمرکز را انتخاب نمایید.
- ه) با همه داوطلبانی که مجاز به انتخاب رشته شده‌اند (اعم از اینکه در یک یا چند گروه آزمایشی شرکت کرده باشند و در یک دوره یا همه دوره‌ها مجاز به انتخاب رشته شده باشند)، فقط یک فرم انتخاب رشته اینترنتی که حداکثر ۱۰۰ کد رشته در آن قابل درج است، ارائه می‌گردد. بنابراین لازم است کلیه کدرشته‌های انتخابی خود را (حداکثر ۱۰۰ کد رشته)، فقط در این فرم وارد نمایید.

تذکرات:

- در انتخاب رشته بر اساس وضعیت مجاز به انتخاب رشته بودن کارنامه اولیه خود اقدام کنید و انتخاب رشته از گروه‌های آزمایشی و دوره‌هایی که اجازه انتخاب رشته به شما داده نشده، خودداری نمایید. بدیهی است که انتخاب رشته از گروه‌های آزمایشی و دوره‌هایی که بر اساس کارنامه اولیه اجازه انتخاب رشته از آنها را ندارید، باطل است.
- در انتخاب رشته به شرایط و ضوابط مربوط به دوره‌ها، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و رشته‌ها توجه داشته و کدرشته‌هایی را انتخاب کنید که علاوه بر اینکه بر اساس کارنامه اولیه اجازه انتخاب آنها به شما داده شده، شرایط و ضوابط آنها را دارا باشید.

ملاحظات انتخاب رشته:

- ۱- کلیه ضوابط، شرایط و مقررات مندرج در این دفترچه، دفترچه راهنمای شماره ۱ آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ و راهنمای شرکت در آزمون مذکور که به همراه کارت ورود به جلسه از طریق سایت اینترنتی این سازمان به شما ارائه گردیده و همچنین اطلاعیه‌های سازمان مندرج در هفته‌نامه پیک سنجش و سایت اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور، در گزینش داوطلبان آزمون مورد اشاره، ملاک خواهد بود، لذا لازم است به موارد ذکر شده توجه داشته باشید.
- ۲- در گزینش نهایی داوطلبان، نمره کل اکتسابی آنان در زیرگروه مربوط به رشته یا رشته‌های انتخابی ملاک خواهد بود. رتبه کل مندرج در کارنامه اولیه شما به هیچ وجه در گزینش مؤثر نیست. لذا لازم است در زمان انتخاب رشته، فقط به رتبه‌های خود در زیرگروه‌ها توجه نمایید.
- ۳- به کلیه ضوابط و شرایط دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی که در پیوست این دفترچه و نیز سایت اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور درج گردیده و نیز توضیحاتی که در مقابل ستون ملاحظات برخی از کدرشته محل‌ها مندرج است، توجه داشته باشید.
- ۴- عوامل تأثیرگذار بر انتخاب رشته تحصیلی داوطلبان شامل عوامل بیرونی و عوامل درونی می‌شود. مهم‌ترین عوامل بیرونی تأثیرگذار عبارتند از: خانواده، محیط آموزشی، افراد تأثیرگذار در زندگی فرد، گروه‌های همسالان و رسانه‌ها و عوامل درونی مهم تأثیرگذار بر این امر عبارتند از: علاقه، ارزش‌ها، اعتقادات، توانایی‌ها و مهارت‌ها، ویژگی‌های شخصیتی، اهداف و تجربیات. توصیه می‌شود جهت انتخاب رشته صحیح و آگاهانه از نظرات افرادی استفاده کنید که دارای اطلاعات کافی باشند و به آنها اطمینان و اعتماد دارید و از منابعی که جهت بالا بردن آگاهی شما در این زمینه توسط سازمان منتشر گردیده، بهره‌برداری نمایید. همچنین سعی کنید محدودیت‌ها و شرایط خاص خود را در نظر داشته، تصویر روشنی از عوامل درونی فوق داشته باشید و پس از انجام مشورت‌های لازم، جمع‌بندی و بر اساس نتایج حاصله، تصمیم‌گیری کنید.

فرایند انتخاب رشته:

- ۱- کارنامه اولیه را از طریق سایت سازمان دریافت کرده و به مندرجات آن دقیقاً توجه نمایید.
 - ۲- دفترچه راهنمای انتخاب رشته‌های تحصیلی آزمون سراسری سال ۸۸ (همین دفترچه) را از دفاتر پستی دریافت و نسبت به مطالعه دقیق مندرجات آن اقدام کنید.
 - ۳- کد رشته‌های انتخابی مورد نظر خود را از دفترچه استخراج و در فرم پیش‌نویس درج کنید.
 - ۴- به سایت اینترنتی سازمان سنجش آموزش کشور به نشانی: www.sanjesh.org مراجعه و به یکی از روش‌های زیر فرم انتخاب رشته اینترنتی خود را مشاهده نمایید:
- الف) وارد کردن شماره پرونده، کد رهگیری و شماره شناسنامه خود به همراه کد امنیتی.
- ب) وارد کردن اطلاعات کارت اعتباری ثبت‌نام در آزمون سراسری سال ۱۳۸۸.
- ۵- قبل از تکمیل فرم انتخاب رشته، اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی خود را در مرحله بعد کنترل کرده و مواردی که نیاز به تأیید شما دارد را بر حسب مورد، تأیید نمایید.
 - ۶- نسبت به وارد کردن کدرشته‌های انتخابی خود از روی فرم پیش‌نویس در فرم انتخاب رشته اینترنتی به صورت دقیق اقدام کنید.
 - ۷- در مرحله بعدی به پیام‌های خطای احتمالی که به شما داده شده توجه کرده و نسبت به رفع آن اقدام نمایید.
 - ۸- به عنوان رشته و دانشگاه که بر اساس کد رشته‌های انتخابی شما، نمایش داده می‌شود توجه کرده و آنها را دقیقاً با رشته‌های انتخابی تطبیق دهید. در این مرحله عناوین رشته‌ها در دوره‌ها و مقاطع مختلف، با رنگ‌های مختلف نمایش داده می‌شود. به این موارد دقت داشته و در صورتی که در درج کد اشتباه کرده‌اید، به مرحله قبل برگشته و اصلاح نمایید. چنانچه همه رشته‌ها و دانشگاه‌هایی که نمایش داده می‌شود، مورد تأیید شما است، به مرحله بعد بروید.
 - ۹- در مرحله بعد دو امکان در اختیار شما قرار داده می‌شود، اول اینکه در صورتی که انتخاب رشته شما نیاز به تصحیح دارد، با زدن کلید مربوطه به صفحه انتخاب رشته برگردید و در غیر اینصورت کلید تأیید نهایی را بزنید. توجه داشته باشید چنانچه در این صفحه نیز به شما تذکر داده شده، با زدن کلید تأیید نهایی، به هیچ وجه امکان ایجاد تغییر در انتخاب رشته شما وجود ندارد.
 - ۱۰- در آخرین مرحله رسید ۱۵ حرفی انتخاب رشته به شما نمایش داده می‌شود، تأکید می‌شود که این رسید را یادداشت کرده و به صورت محرمانه نزد خود نگهداری کنید و حتماً فرم انتخاب رشته تکمیل شده خود را چاپ کرده و تا اعلام نتایج نهایی آزمون سراسری سال ۱۳۸۸ آن را نزد خود نگه دارید.

تذکرات مهم:

- ۱- در کنترل کدرشته‌های انتخابی مورد علاقه خود، باید به اولویت انتخابی، مقطع تحصیلی رشته‌ها، دانشگاه محل رشته‌ها، شهرهای محل دانشگاه‌ها و دوره‌های تحصیلی رشته‌ها، دقت کافی داشته باشید.
- ۲- باید فرایند انتخاب رشته را تا دریافت رسید ۱۵ حرفی ادامه دهید و در پایان از فرم انتخاب رشته تکمیل شده خود، یک نسخه چاپ کنید.